

Lidija Ziemeļe

**Praktiska latviešu valodas
un pareizrakstības
mācība**

**Darba burtnīca
I**

1. - 138. uzdevums

**Amerikas latviešu apvienības
Izglītības birojs
1991**

Ziemeles 3. un 4. izd. 1.-3. lp.

T e i k u m i

Iemācieties glīti rakstīt j a u t ā j u m a zīmi un i z s a u k u m a zīmi!

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. un 4. izd. 1.-3. lp.

2. uzdevums

Stāstījuma teikumi

Sadali teikumos stāstiņu **Mūsu dārziņš!** Noraksti teikumus! Katru teikumu sāk ar lielo burtu! Teikuma beigās liec punktu!

Mazais dārziņš

pie mūsu mājas ir dārziņš tas nav liels dārziņā aug daži koki tur zied arī
puķes tās ir skaistas man vislabāk patīk rozes tās jauki smaržo

3. uzdevums

Jautājuma teikumi.

Izlasī pasaciņu **Zaķīša nelaime** Ziemeles grāmatas 2. lappusē!

Cik pasaciņā ir stāstījuma teikumu? _____ Cik jautājuma teikumu? _____

Izraksti atsevišķi visus jautājuma teikumus!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. un 4. izd. 1.-3. lp.

4. uzdevums

Jautājuma teikumi

Izdomā piecus jautājuma teikumus un uzraksti tos!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

5. uzdevums

Izsaukuma teikums

Sadali teikumos stāstījumu **Karsta diena!** Noraksti teikumus! Sāc katru teikumu ar lielo burtu! Teikuma beigās liec vajadzīgo zīmi!

Karsta diena

kā saule dedzina cik karsta diena iesim peldēties cik labi ūdenī tu jau
peldi kā zivs kaut es mācētu peldēt mācies no manis

5.a uzdevums

Uzraksti mājās domrakstu: Mani vasaras piedzīvojumi!

Raksti vienu pilnu vai divas lappuses!

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. un 4. izd. 1.-3. lp.

2.a uzdevums

Stāstījuma teikumi

Sadali teikumus stāstiņu Mūsu dārziņš! Katru teikumu sāc ar lielo burtu! Teikuma beigās liec punktu.

Mazais dārziņš

pie mūsu mājas ir dārziņš tas nav liels dārziņā aug daži koki tur zied arī puķes tās ir skaistas man vislabāk patīk rozes tās jauki smaržo

3.a uzdevums

Jautājuma teikumi

Izlasi pasaciņu Zaķīša nelaime Ziemeles grāmatas 2. lappusē!

Cik pasaciņā ir stāstījuma teikumu? _____ Cik jautājuma teikumu? _____

Izraksti atsevišķi visus jautājuma teikumus!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4.a uzdevums

Jautājuma teikumi

Izdomā piecus jautājuma teikumus un uzraksti tos!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

5.a uzdevums

Izsaukuma teikums

Sadali teikumus stāstījumu Karsta diena! Sāc katru teikumu ar lielo burtu! Teikuma beigās liec vajadzīgo zīmi!

Karsta diena

kā saule dedzina cik karsta diena iesim peldēties cik labi ūdenī tu jau peldi kā zivs kaut es mācētu peldēt mācies no manis

Ziemeles 3. & 4. izd. 4. - 5. lp.

Lielsais sākuma burts!

Uzmeklē lasāmgrāmatā kādu dzejoli vai tautasdziesmu, kas tev patīk,
un uzraksti to šai lapas pusē! Ievēro, ar kādu burtu sākas katra rindiņa!

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. & 4. izd. 4. - 5. lp.

7. uzdevums

Lielais sākuma burts

Uzraksti savu vārdu un uzvārdu! _____

Uzraksti savu vecāku, brāļu, māsu un draugu vai draudzeņu vārdus un uzvārdus!

Vai uzrakstīji, kur vajag, lielos burtus?

8. uzdevums

a) Kuņā pilsētā tu dzīvo? _____

b) Kuņās pilsētās vēl tu esi dzīvojis? _____

c) Kādus kalnus, upes vai ezerus tu zini? _____

d) Kādi ir tavu māju kustoņu vārdi? _____

Vai uzrakstīji, kur vajag, lielos burtus?

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. & 4. izd. 4. - 5. lp.

7.a uzdevums

Lielais sākuma burts

Raksti, kur vajag, lielos burtus!

Cilvēku vārdi un uzvārdi

Zvans! Skolēni sēž savās vietās. Ienāk skolotāja kalniņa kundze.

„Sēstieties! Vai šodien visi skolēni klasē?”

„Šodien nav ieradusies pēteris priede, jēkabs sīlis un aina bērziņa.”

Sākas latviešu valodas stunda. Bērni ir labi mācījušies. Tikai dzidra upīte nav norakstījusi uzdevumu, un velta krūmiņa nav iemācījusies dzejoli. Kaut tik nu nebūtu jāpaliek pēc stundām!

8.a uzdevums

Raksti, kur vajag, lielos burtus!

Vietu vārdi

Kontinenti: eiropa, amerika, austrālija, āzija, afrika

Valstis: latvija, lietuva, igauņija, vācija, anglija, francija, krievija

Apgabali: vidzeme, latgale, kurzeme, zemgale

Pilsētas: rīga, jelgava, liepāja, daugavpils, ņujorka, londona, melburna

Jūras: baltijas jūra, vidus jūra, atlantijas okeans, indijas okeans

Upes: daugava, gauja, lielupe, venta, jarra, misisipi, niagāra, nīla

Ezeri: burtnieku ezers, ķīšezers, ontario ezers, mičiganas ezers, zenēvas ezers

Salas: morica sala, kapri sala, filipīnu sala

Ziemeles 3. & 4. izd. 6. lp.

Svētku nosaukumi

Noraksti no grāmatas 6. lappuses tautasdziesmas un pasvītrā
s v ē t k u n o s a u k u m u s !

[illegible]

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. & 4. izd. 6. lp.

9.a uzdevums

Svētku nosaukumi

S v ē t k u n o s a u k u m u s r a k s t a a r l i e l o s ā k u m a b u r t u.
--

Raksti, kur vajag, lielos burtus!

Drīz būs ziemsvētki.

Drīz būs ziemas svētki.

Laimīgu jaungadu!

Laismīgu jauno gadu!

Priecīgas lieldienas!

Kad pienāks lielā diena!

Es gaidu jānus.

Nāktin nāca jāņa
diena!

**priecīgus ziemas svētkus un laimīgu
jauno gadu!**

priecīgus ziemsvētkus

un

laimīgu jauno gadu!

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 6. - 7. lp., 4. izd. 6.-7., 249.-251. lp.

10. uzdevums

Kas ir **īpašvārdi** ?

Īpašus vārdus, kas doti cilvēkiem, mājas kustoņiem, dažādām vietām un svētkiem, lai tos atšķirtu vienu no otra, sauc par **īpašvārdiem**.

Visus īpašvārdus raksta ar lielo sākuma burtu!

1. Raksti, kur vajag, lielo burtu!

Ar vilcienu

mirdza ar lielo māsu ilgu izbrauca no rīgas. viņas gribēja jaungadu sagaidīt pie krusttēva jāņa valmierā.

vilciens apstājās inčukalnā, siguldā, cēsīs. stacijas sekoja viena otrai.

„ar vilcienu gan var visur aizbraukt!” mirdza priecājās. „uz valmieru pie krusttēva jāņa, uz madonu pie vecmāmiņas, kur mēs ciemojāties pagājušajos vasarsvētkos.”

„ne tikai tur vien. arī uz rūjienu, rēzekni, tukumu un daudzām citām vietām,” teica ilga. „jāņos ņemšu tevi līdz uz jelgavu pie lielupes, kur dzīvo vītola kundze ar mazo jānīti.”

nu mirdzai prātā bija tikai zemgales skaistā upe lielupe!

2. Organizāciju un iestāžu nosaukumi

Raksti, kur vajag, lielo burtu!

1. ziemeļkalifornijas latviešu skola
2. čikāgas krišjāņa barona skola
3. amerikāņu latviešu apvienība
4. latviešu evaņģēliski luteriskā baznīca amerikā

Ziemeles 3. & 4. izd. 7.-13. lp.

Skanas un burti

- Rīga, Sigulda, Cēsis, Valmiera, Valka, Smiltene, Ainaži, Madona, Gulbene, Jelgava, Bauska, Dobeles, Tukums, Talsi, Ventspils, Daugavpils, Ludza, Liepāja, Kuldīga, Kandava, Krustpils, Krāslava, Rēzekne.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal black ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper appears slightly aged or off-white. There is no handwriting or other markings on the page.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. & 4. izd. 7.-13. lp.

12. uzdevums

Uzraksti alfabēta secībā savas klases skolēnu vārdus! _____

13. uzdevums

Šaurais un platais e un ē!

Grāmatas 8. - 9. lappusē lasi skaļi visus vārdus un teikumus ar šauro un plato e un ē! Ieklausies starpību!

No paragrafa, kas 9. lappusē sākas ar *Nāc man līdz uz ezeru...*, noraksti visus vārdus ar plato e un ē! Izrunā tos!

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. & 4. izd. 7.-13. lp.

13.a uzdevums

Šaurais un platais e un ē!

Pasvītro vārdus, kur atrodas platais patskanis e, ē! Izrunā skaļi, lai varētu šis skaņas dzirdēt! Ja ir grūtības, palūdz skolotāju vai vecākus palīgā!

Pilsētās ir mājas, un mājās mīt cilvēki. Viņiem katram ir sava dzīve, laime un nelaime, prieki un bēdas. Savi likteņi ir arī mājām, vienai, vai tā ir veca ēka vai nesen uzcelta daudzstāvu celtnē.

Mājas nav tikai koka vai ķieģeļu būves, ko satur cements un kaļķu java.

Mājas sāk elpot un dzīvot ar cilvēku atnākšanu, tādēļ ka tās priecājas un bēdājas līdzī viņu veiksmēm un neveiksmēm.

++++++

Koku ziemeļu pusē sēņu ir vairāk, tāpēc ka sēnes ir ēnas bērni. Zem bērziem, eglēm, priedēm aug baravikas, priedulājos - arī sviesta bekas un rudmiesas, zem bērziem - arī bērzu bekas, zem apsēm - apšu becīņas. Sēnes grozā jāliek ar cepurīti uz leju.

++++++

Spēks, spēciņš, cēlējs, kamene, dzirkles, redzu, mēģināt, pēdiņas, atnest, kavēklis, uztvērējs, vējš, bezgalīgs, pēcpusdiena, sermulis, lēnām, dzēst, ēst, ēdu, ēdiens, cēliens, nesu, vērts, slavens, pēc, es, pilsētnieks, pilsēta, bērns, bērnība.

++++++

13. b uzdevuma turpinājums

Loki *zems celms* un izrunā skaidri plato e !

Vienskaitlis

Daudzskaitlis

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? _____

V. (uzruna) _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. & 4. izd. 7.-13. lp.

14.-17. uzdevums

Īsie un garie patskaņi

1. Uzrakstīt visus īsos patskaņus! _____

Uzraksti visus garos patskaņus! _____

2. Sekojošajā paragrafā svītriņu vietā liec a vai ā!

Mūsu m___j___ ir liel___. Liel___ m___j___ ir liel___s ist___b___s.
Ist___b___s st___v d___ž___d___s mēbeles: g___ldi, gult___s, sk___pji.
Gult___s mēs guļ___m. Sk___pjos mēs gl___b___j___m drēbes. Uz
plauktiem st___v gr___m___t___s. D___ž___s gr___m___t___s ir skaisti
___ttēli. Cit___s ir jauk___s p___s___k___s.

3. Sekojošajā paragrafā svītriņu vietā liec e vai ē!

V___lta zīm___ s___n___s. M___s n___sam v___cmāmiņai puķ___s.
Puķ___m dz___lt___ni ziedi. Māt___ rav___ z___m___ņu dob___s.
Puķu dob___s saaugušas n___zāl___s. V___lu vakarā m___s
s___d___jām ___z___ra krastā. Saulīt___ jau bija noriet___jusi.

4. Sekojošajā paragrafā svītriņu vietā liec i vai ī!

Kaķ___s m___l s___ld___ties saulē. Saul___te s___lda mūs v___sus.
Runc___s t___ra savu kažoku. Sun___t___s grauž kaul___ņu. P___les un
zos___s m___l peldēt. Pēter___s ___r sl___nks un neuzman___gs.
C___t___ zēn___ mācās čakl___ V___svald___s ___r sat___c___gs.
R___ta ___r cent___ga. Sl___nkiem skolēniem nepat___k ne las___t, ne
rakst___t.

5. Sekojošajā paragrafā svītriņu vietā liec u vai ū!

___pmalā zēni satika kr___sttēv___ ___ldi. Kr___sttēvs viņ___s
___zl___dza pavizināties ar laiv___ pa ___pi. ___dens bija
d___ļķains. Vajadzēja ___zmanīties, lai ne___zbraukt___ kādam
zem___dens akmenim. Vakara ___pmalā k___rināja ___g___nsk___r___.
Mežā kļiedza p___ce ___n vaidēja ___pis. P___ce ___n ___pis ir nakts
p___tni.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. & 4. izd. 7.-13. lp.

18.-20. uzdevums

Divskaņi

Uzraksti visus divskaņus! _____

Sameklē grāmatā 10 vārdus ar divskaņiem un uzraksti tos! _____

Līdzskaņi

Uzraksti visus līdzskaņus! _____

Uzraksti mīkstinātos līdzskaņus! _____

Uzraksti 10 vārdus ar dažādiem mīkstinātajiem līdzskaņiem! _____

Saliktie līdzskaņi

Uzraksti saliktos līdzskaņus! _____

Uzraksti 10 vārdus ar dažādiem saliktajiem līdzskaņiem! _____

Dubultotie līdzskaņi

Noraksti no grāmatas 13. lappuses 10 piemērus ar dažādiem dubultotajiem līdzskaņiem!

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. & 4. izd. 13.-14. lp.

21.-22. uzdevums

Salikteni

1. Paskaidro, kas ir salikteni! _____

2. Uzraksti 3 salikteņus! _____

No kādiem atsevišķiem vārdiem tie sastāv? _____

3. Uzraksti salikteņus, kur otrā daļa ir *brauc*, bet pirmā daļa ir

jā _____ ne _____

iz _____ aiz _____

pie _____ pa _____

ap _____ pār _____

no _____ uz _____

at _____ sa _____

ie _____

4. Uzraksti visus nedēļas dienu nosaukumus! Iemācies tos pareizi rakstīt!

5. Uzraksti dotos salikteņus vienkāršos, atsevišķos vārdos!

lietussargs _____ pusstunda _____

apputējis _____ attaisīt _____

uzzīmēt _____ izziņot _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. & 4. izd. 7.-15. lp.

23. uzdevums

Atkārtojums

Skapas un burti

Uzraksti visus īsos un garos

patskaņus _____

divskaņus _____

visus

līdzskaņus _____

mīkstinātos līdzskaņus _____

saliktos līdzskaņus _____

dubultos līdzskaņus _____

Kas ir īpašvārdi?

Nosauc

cilvēku vārdus un uzvārdus _____

mājas kustoņu vārdus _____

vietu vārdus _____

svētku nosaukumus _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. & 4. izd. 7.-15. lp.

23.a uzdevums

Atkārtojums

Skapas un burti

Uzraksti t r ī s īsos un garos

patskaņus _____

divskaņus _____

t r ī s

līdzskaņus _____

mīkstinātos līdzskaņus _____

saliktos līdzskaņus _____

dubultos līdzskaņus _____

Salikteni

Kas ir salikteni? No kā tie stastāv? _____

Uzraksti t r ī s piemērus! _____

Ziemeles 3. & 4. izd. 15. lp.

Iemācies no galvas dzejoli, kas rakstīts grāmatas 15. lappusē!

Noraksti to šeit un zini paskaidrot, kādēļ daži vārdi rakstīti ar lieliem burtiem!

[illegible]

Vai zini šīs mīklas atminējumu? Kas ir šī villaine? _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. & 4. izd. 16. - 19. lp.

25. uzdevums

Vārdu dalīšana zilbēs

Ja starp diviem p a t s k a ņ i e m vai d i v s k a ņ i e m
ir v i e n s līdzskanis,
tad tas pieder n ā k a m a j a i zilbei.

Piemēram: _____ lapa _____

tauta _____ roka _____

saule _____ grāmata _____

Sadali dotos vārdus zilbēs!

kāja _____ mute _____

vaigi _____ deguns _____

runāt _____ lasīt _____

kaķītis _____ sunītis _____

gailītis _____ varēt _____

gulēt _____ sēdēju _____

dziedāju _____ māja _____

grāmata _____ pienākuši _____

labi _____ jauni _____

citi _____ koki _____

puķes _____

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. & 4. izd. 16. - 19. lp.

26. uzdevums

Vārdu dalīšana zilbēs

Ja starp patskaņiem vai divskaņiem ir **d i v i** līdzskaņi,
tad pirmais pieder iepriekšējai,
otrs nākamajai zilbei.

Piemēram: cilvēks _____

augļi _____ gulta _____

Sadali dotos vārdus zilbēs!

galva _____ melna _____

vārti _____ gulbis _____

durvis _____ siltums _____

dziesma _____ vista _____

lapsa _____ bungas _____

dubļi _____ vilki _____

lampa _____ vārdi _____

pirmais _____ otrais _____

kustēt _____ kaste _____

gudrot _____ pilsēta _____

putekļi _____ svītriņa _____

latvieši _____ rindiņa _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. & 4. izd. 16. - 19. lp.

27. uzdevums

Vārdu dalīšana zilbēs

Ja starp patskaņiem un līdzskaņiem ir **t r ī s** līdzskaņi, tad pirmais pieder iepriekšējai zilbei, pārējie divi nākamajai zilbei.

Piemēram: raksti _____ auksti _____

Sadali dotos vārdus zilbēs!

troksnis _____ māksla _____

līksmi _____ burvji _____

mīksti _____ plaksti _____

plāksteris _____ karstums _____

loksne _____ austrumi _____

makšķere _____ rieksti _____

28. uzdevums

Ja starp patskaņiem un divskaņiem ir **č e t r i** līdzskaņi, divi pieder iepriekšējai, divi nākamajai zilbei.

Piemēram: pirksti _____ dzirkstis _____

Sadali dotos vārdus zilbēs!

pulkstenis _____ atvilktne _____

ceturksnis _____ ērkšķi _____

čurkstēt _____ švirkstēt _____

kunkstēt _____ smilkstēt _____

mirkšķināt _____ zvirgzdi _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. & 4. izd. 16. - 19. lp.

29. uzdevums

Vārdu dalīšana rakstos

1.

Rakstos nav šķīrami vien z i l b e s vārdi!
(piem.: draugs, auss, acs, augsts, zems, galds)

2.

Ja vārda pirmā zilbe ir t i k a i viens patskanis vai divskanis o ,
tad šī zilbe n a v š ķ i ņ a m a no nākamās zilbes!
(piem.: ala, ēna, oga, uguns)

3.

Divskaņus ai, au, ei, ie, no nākamās zilbes š ķ i ņ !
(piem.: ie-la, au-gi, ai-ta, au-sis, ie-le-ja)

4.

Saliktie līdzskaņi dz, dž, ch nav šķīrami!
(piem.: da-dzis, da-dži, če-chi)

Parādi, kā dotie vārdi šķīrami.

ja daļa vārda jāpārnēs uz nākošo rindul

a)

tēvs _____ dēls _____

liels _____ mazs _____

viegls _____ tukšs _____

auksts _____ viens _____

b)

ola _____ ūdens _____

upe _____ avots _____

ezers _____ adīt _____

ābols _____ ārā _____

ozols _____ acis _____

ejiet _____ oļi _____

29. uzdevuma turpinājums

Parādi, kā dotie vārdi šķirami,

ja daļa vārda jāpārnes uz nākošo rindul!

c)

auto _____	auka _____
audums _____	aina _____
airēt _____	airis _____
ienākt _____	ienāca _____
ieiet _____	ienest _____
ievērot _____	augusts _____
auzas _____	Einārs _____

d)

rudzi _____	draudze _____
draudzene _____	draudzība _____
vanadzīni _____	drudzis _____
klaudzēt _____	sūdzēt _____
palīdzēt _____	vidžināt _____
mudžeklis _____	mechanika _____
mehaniķis _____	technika _____

Izskapas -nieks, -niece, -niecība, -nīca, -šana, -dams,
vienmēr atšķiramas no pārējiem līdzskaņiem.

Sadalī dotos vārdus pa zilbēm!

dārznieks _____	rakstniece _____
rakstniecība _____	darbnīca _____
pirkšana _____	ģērbdams _____

S a l i k t e ņ i d a l ā m i s a s t ā v d a ļ ā s.

galdauts _____	jāpuguns _____
baltmaize _____	Vidzeme _____
piektdiena _____	neslinko _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. & 4. izd. 16. - 19. lp.

30. uzdevums

Vārdu dalīšana rakstos

Salikteni dalāmi sastāvdaļās.

Piemēram:

galdauts _____

jāņuguns _____

baltmaize _____

Vidzeme _____

piektdiena _____

neslinko _____

nebrauc _____

jāslauka _____

paskriet _____

visnepatīkamākais _____

Sadali dotos vārdus!

a)

valdnieks _____

valdniece _____

kurpnieks _____

kurpniece _____

mākslinieks _____

garīdznieks _____

rakstnieks _____

dārzniecība _____

galdniecība _____

vārdnīca _____

ģērbšana _____

ģērbdams _____

vilkšana _____

vilkdams _____

vilkdama _____

berzdams _____

b)

krustmāte _____

krusttēvs _____

rupjmaize _____

svētdiena _____

pirmdiena _____

otrdiena _____

ceturtdiena _____

piektdiena _____

sestdiena _____

nogriezt _____

pārēsties _____

noslaucīt _____

jāskrien _____

neskaties _____

izstrādāt _____

uzacis _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 19. - 23. lp.; 4. izd. 19. - 23. lp.

31. uzdevums

Lietvārdi

Lietvārdu skaitlis

Pieraksti šiem lietvārdiem daudzskaitli!

koks _____

putns _____

logs _____

galds _____

zīmulis _____

grāmata _____

nazis _____

brālis _____

māja _____

istaba _____

puķe _____

lelle _____

māsa _____

zaķis _____

32. uzdevums

Pieraksti šiem vārdiem vienskaitli!

ogas _____

lapas _____

rokas _____

kājas _____

gultas _____

gleznas _____

rozes _____

karotes _____

upes _____

bērni _____

āboli _____

zobi _____

vaigi _____

lāči _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 19. - 23. lp.; 4. izd. 19. - 23. lp.

31.a uzdevums

Lietvārdi

Vērojamo un domu priekšmetu nosaukumi ir
lietvārdi.

1. Vērojam os un dom u priekšmetus mēs varam
saredzēt, sadzirdēt, sataustīt, saost vai sagaršot.

Kādas redzamas lietas jeb priekšmeti ir tavā istabā, skolā, laukā, uz ielas?
(Kādus priekšmetus tu tur vari redzēt?)

2. Kādas lietas dzird (bet neredz!) tavā mājā, uz ielas, skolā, mežā?

3. Kādas lietas var saost (bet ne redzēt!) virtuvē, dārzā, dažos veikalos?

4. Kādas lietas garšo patīkami, kādas nepatīkami?

garšo patīkami: _____

garšo nepatīkami: _____

5. Par domu priekšmetiem sauc tādus priekšmetus, ko mēs varam tikai
iedomāties. Šādus priekšmetus mēs redzēt nevaram.

Kādus domu priekšmetus tu esi dzirdējis minam mājā, skolā, baznīcā
vai citur?

Vārds _____

Datums _____

Ziemeles 3. izd. 19. - 23. lp.; 4. izd. 19. - 23. lp.

32.a uzdevums

Lietvārdu iedalījums

Lietvārdus iedala
īpašvārdos un sugas vārdos.

1. Atkārto kopsavilkumu par īpašvārdiem 6. lappusē vai 10. uzdevumā!
Īpašvārdi apzīmē vienu atsevišķu individu vai priekšmetu citu līdzīgu starpā. Piemēram: Juris, Londona, Ņujorka, Daugava.

Nosauc piecus citus īpašvārdus!

Pie sugas vārdiem pieder pārējie lietvārdi.
Sugas vārdus iedala
a) pasugas vārdos un
b) vielas vārdos.

2. Izlasi grāmatas 20. lp. par sugas vārdiem un iegaumē to!

Nosauc piecus dažādus sugas vārdus!

Parkā aug dažādi koki (sugas vārds). Nosauc piecas koku pasugas!

Dārzā zied dažādas puķes (sugas vārds). Nosauc piecas puķu pasugas!

Mēs pazīstam daudz putnu (sugas vārds). Nosauc piecas putnu pasugas!

32.a uzdevuma turpinājums

Lietvārdu iedalījums

3. **V i e l a s** vārdi apzīmē **v i e l u**, no kā priekšmets sastāv. Vismazākā vielas daļa parasti patur to pašu vielas nosaukumu. Izlasi piemērus grāmatā!

Nosauc piecus **v i e l a s** vārdus!

Ziemeles 3. izd. 19. - 23. lp.; 4. izd. 19. - 23. lp.

Lietvārdu skaitlis

1. Ja lietvārds apzīmē vienu priekšmetu, tad tas ir **vienskaitlī**!
Nosauc piecus lietvārdus, kas apzīmē vienu priekšmetu!

2. Ja lietvārds apzīmē divus vai vairākus priekšmetus, tad tas ir **d a u d z s k a i t l ī**. Nosauc piecus lietvārdus, kas apzīmē divus vai vairākus priekšmetus!

3. Uzrakstī desmit lietvārdus vienskaitlī un daudzskaitlī!

Vienskaitlis

Daudzskaitlis

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 19. - 23. lp.; 4. izd. 19. - 23. lp.

34. uzdevums

Lietvārdu dzimte

Pieraksti katram vīriešu dzimtes vārdam attiecīgo sieviešu dzimtes vārdu!

skolotājs _____	braucējs _____
audzinātājs _____	gājējs _____
lasītājs _____	pircējs _____
darītājs _____	pārdevējs _____
zīmētājs _____	skolnieks _____
rakstītājs _____	mākslinieks _____
dziedātājs _____	veikalnieks _____

34.a uzdevums

Domraksts

Uzraksti domraktu par vienu dzīvnieku. Vislabāk raksti par to, kas tev ir mājās, piem.:

Mans suns

Ja tev nav suņa, tad raksti par kaķi. Ja tev mājās nav neviena dzīvnieka, tad raksti par kaimiņu suni vai kaķi, vai pat par kādu putnu, kas dzīvo tavā dārzā. Vari rakstīt arī par kādu citu dzīvnieku.

Kāds viņš izskatās? Kā viņš uzvedas? Visu, ko viņš dara!

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 19. - 23. lp.; 4. izd. 19. - 23. lp.

35. uzdevums

Lietvārdu galotnes

Pie vīriešu dzimtes pieder lietvārdi,
kas vienskaitlī, atbildot uz jautājumu **k a s ?**,
beidzas ar galotni -s, -š, -is, -us.

Pie sieviešu dzimtes pieder lietvārdi,
kas vienskaitlī, atbildot uz jautājumu **k a s ?**,
beidzas ar galotni -a, -e, -s.

Uzraksti vīriešu dzimtes un sieviešu dzimtes lietvārdus **vienskaitlī**,
lai tie atbildētu uz jautājumu **kas?**!

Vīriešu dzimte

galotne: - s - š - is - us

_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Sieviešu dzimte

galotne: - a - e - s

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 19. - 23. lp.; 4. izd. 19. - 23. lp.

35.a uzdevums

Lietvārdu galotnes

Pie vīriešu dzimtes pieder lietvārdi,
kas vienskaitlī, atbildot uz jautājumu **k a s ?**,
beidzas ar galotni -s, -š, -is, -us.

Pie sieviešu dzimtes pieder lietvārdi,
kas vienskaitlī, atbildot uz jautājumu **k a s ?**,
beidzas ar galotni -a, -e, -s.

Sadali dotos lietvārdus grupās: vīriešu un sieviešu dzimtē pēc galotnēm!

Koks, kumeļš, svece, skapis, klints, tirgus, pilsēta,
māja, vējš, stūris, krogus, acs, zāle, zivs, skola, latvietis,
auss, klepus, princis, zeme, ala, vidus, galds, puķe.

Vīriešu dzimte

galotne: - s, - š - is - us

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Sieviešu dzimte

galotne: - a - e - s

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 19. - 23. lp.; 4. izd. 19. - 23. lp.

35.b uzdevums

Lietvārdu galotnes

Pie vīriešu dzimtes pieder lietvārdi,
kas vienskaitlī, atbildot uz jautājumu **k a s ?**,
beidzas ar galotni -s, -š, -is, -us.

Pie sieviešu dzimtes pieder lietvārdi,
kas vienskaitlī, atbildot uz jautājumu **k a s ?**,
beidzas ar galotni -a, -e, -s.

Sadali dotos lietvārdus grupās: vīriešu un sieviešu dzimtē pēc galotnēm!

Papīrs, lācis, alus, brālis, meitene, meita, sirds, kurpe,
laiks, uguns, poga, lietus, nakts, tēvs, Māris, oga, ceļš,
nāzis, saule, debess, medus, māte, grāmata, ledus.

Vīriešu dzimte

galotne: - s, - š - is - us

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Sieviešu dzimte

galotne: - a - e - s

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

36. uzdevums

Lietvārdu galotnes

Dotajā paragrafā „Vārna un gulbis” pasvītā lietvārdus!
Virs lietvārda raksti burtu **v**, ja tas ir vīriešu dzimtes lietvārds,
vai burtu **s**, ja tas ir sieviešu dzimtes lietvārds!

Vārna un gulbis

Vārna noskatījās, cik gulbis balts un skaists, un kļuva skaudīga.
Kad gulbis aizmiga, vārna pielaidās tam klāt un apmētāja to ar
dubļiem gluži melnu.

Kad gulbis atmodās un redzēja savus spārnus netīrus, viņš
palīda zem ūdens, noskalojās un pacēlās atkal tikpat tīrs un balts kā
agrāk.

Vārna nu arī gribēja nomazgāties balta un sāka pa ūdeni lieliski
pērties, bet palika tāda pati - melna un pelēka. Tādēļ arī ļaudis saka:
„Tāda vārna pērtā, tāda nepērtā.”

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 23. - 24. lp.; 4. izd. 23. - 24. lp.

37. uzdevums

Kādeņi jeb īpašības vārdi

Uzraksti, kādas ir šo kādeņu p r e t ē j ā s īpašības!

gaišs _____ ģiss _____

mazs _____ vecs _____

šaurš _____ smags _____

dziļš _____ taisns _____

auksts _____ augsts _____

miksts _____ vesels _____

Uzraksti atbildes teikumos uz sekojošiem jautājumiem!

1. Kāda ir māmiņa? _____

2. Kāds ir tētiņš? _____

3. Kāda ir ziema? _____

4. Kāda ir vasara? _____

5. Kāds ir ābols? _____

6. Kādas ir zemenes? _____

7. Kāda ir nakts? _____

8. Kāda ir diena? _____

9. Kādas ir zvaigznes? _____

10. Kāds ir sapnis? _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 23. - 24. lp.; 4. izd. 23. - 24. lp.

37.a uzdevums

Kādeni jeb īpašības vārdi

Priekšmeti atšķiras cits no cita ar savām
īpašībām.

Upe un strautiņš

Lielā upe sacīja strautiņam: „Kāds tu mazs!”

„Jā, jā, mazs es esmu gan,” strautiņš atbildēja, „bet ja nebūtu mazu strautiņu, tad nebūtu arī tevis, lielās upes.”

1. Ar ko strautiņš atšķīrās no upes? _____
2. Ar ko cilvēks atšķīrās no cilvēka? _____

Vārdus, kas izsaka, k ā d s ir priekšmets, sauc par
k ā d e ņ i e m j e b ī p a š ī b a s v ā r d i e m.

Uzraksti:

3. Kāda ir zāle? _____
4. Kāda ir debess? _____
5. Kāda ir saule? _____
6. Kāds ir vējš? _____
7. Kāds ir laiks? _____
8. Kāds ir ūdens? _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 23. - 24. lp.; 4. izd. 23. - 24. lp.

38. uzdevums

Kādeni jeb īpašības vārdi

Dotajā pasaciņā „Vārna un gulbis” pasvītā kādenus!

Vārna un gulbis

Vārna noskatījās, cik gulbis balts un skaists, un kļuva skaudīga. Kad gulbis aizmiga, vārna pielaidās tam klāt un apmētāja to ar dubļiem gluži melnu.

Kad gulbis atmodās un redzēja savus spārnus netīrus, viņš palīda zem ūdens, noskalojās un pacēlās atkal tikpat tīrs un balts kā agrāk.

Vārna nu arī gribēja nomazgāties balta un sāka pa ūdeni lieliski pērties, bet palika tāda pati - melna un pelēka. Tādēļ arī ļaudis saka: „Tāda vārna pērtā, tāda nepērtā.”

Izraksti no dotās pasaciņas pasvītrotos kādeņus!

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 23. - 24. lp.; 4. izd. 23. - 24. lp.

39. uzdevums

Kādeņi jeb īpašības vārdi

Dotajā stāstījumā „Lieldienu olas” pasvītā kādeņus!

Lieldienu olas

Lieldienu sestdienā bērni krāsoja olas. Dažas ietina krāsainos papīros un ielika katlā vārīties. Citas novārīja baltas un pēc tam nokrāsoja gan sarkanas, gan dzeltenas, gan zaļas, gan zilas.

Lieldienu rītā uz galda bija liela bļoda ar skaistām olām!

39.a uzdevums

Domraksts

Uzraksti domrakstu par savu māju!

Mūsu māja

Pastāsti, kāda ir tā māja, kur tu dzīvo! Kā tā izskatās? Cik tai ir stāvu? Kāda tā istaba, kurā tu dzīvo? Kāds tur ir dārzs? Lieto daudz kādeņu!

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 24.-27. lp.; 4. izd. 25.-28. lp.

40. uzdevums

Skaitlenis (numerālis)

No dzejoļa **Visi desmit** izraksti skaitļus! Iemācies tos no galvas uzrakstīt!

No kāda vārdu salikuma ir izveidojušies skaitļi (25.-26. lp.)

vienpadsmit _____ (sadali zilbēs!) _____

divpadsmit _____ (sadali zilbēs!) _____

41. uzdevums

Uzraksti vārdiem pamata skaitļus no vienpadsmit līdz deviņpadsmit!

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

42. uzdevums

Raksti vārdiem katru doto kārtas skaitleni vīriešu un sieviešu dzimtē!

Vari norakstīt vīriešu dzimtes skaitļus no Ziemeles grāmatas 25.-26. lappuses!

1. _____	_____
2. _____	_____
3. _____	_____
4. _____	_____
5. _____	_____
6. _____	_____
7. _____	_____
8. _____	_____
9. _____	_____
10. _____	_____
11. _____	_____
12. _____	_____

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 24.-27. lp.; 4. izd. 25.-28. lp.

40.a uzdevums

Skaitlenis (numerālis)

1) Uzraksti atbildes vārdiem (ar burtiem):

- a) Cik tev ir gadu? _____
- b) Kuŗā klasē tu mācies? _____
- c) Cik skolēnu ir tavā klasē? _____
- d) Kuŗā solā tu sēdi? _____

Skaitleņi norāda priekšmetu skaitu (daudzumu)
vai arī kārtu, kādā priekšmeti viens otram seko.

Izšķir pamata skaitleņus un kārtas skaitleņus.

Pamata skaitleņi rāda priekšmetu skaitu (daudzumu)
un atbild uz jautājumu cik ?

2. Pamata skaitleņi:

pieci āboli	divas grāmatas
astoņi puikas	divpadsmit rozes (cik?)

Uzraksti četrus citus pamata skaitleņus ar lietvārdiem:

3. Atzīmē, kuŗš no teikumiem pareizi uzrakstīts, kuŗš nav?

	<u>Pareizi</u>	<u>NEpareizi</u>
a) Mēs divi iesim uz veikalu.	_____	_____
b) Mēs abi iesim uz skolu.	_____	_____
c) Viņas abas šorīt aizgulējās.	_____	_____
d) Jums abiem diviem tūlīt jāiet gulēt.	_____	_____

Ja uz galda ir tikai divas grāmatas, tad pareizi teiktu

e) Padod man abas grāmatas.	_____	_____
f) Padod man divas grāmatas.	_____	_____
g) Padod man abas divas grāmatas.	_____	_____

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 24.-27. lp.; 4. izd. 25.-28. lp.

40.b uzdevums

Skaitlenis (numerālis)

K ā r t a s skaitleņi rāda,
kādā kārtā priekšmeti seko viens otram
un atbild uz jautājumu
k u ģ š ? k u ģ a ?

1. K ā r t a s skaitleņi:

p i r m a i s autobuss (kuģš?) t r e š ā stunda (kuģa?)

Uzraksti četrus citus k ā r t a s skaitleņus kopā ar lietvārdiem:

J a k ā r t a s skaitleņi raksta
a r a b u cipariem (1, 2, 3),
tad aiz tiem jāliek punkts.

2) Piemēram:

a) 1. janvāris (pirmais janvāris) b) 3. klase (trešā klase)

Uzraksti a r a b u cipariem vēl divus skaitleņus kopā ar lietvārdiem!

J a k ā r t a s skaitleņi raksta
r o m i e š u cipariem (I, II, III),
tad punkts n a v jāliek.

3. Piemēram:

a) III klase (trešā klase) b) I pusgads (pirmais pusgads)

Uzraksti r o m i e š u cipariem vēl divus kārtas skaitleņus kopā
ar lietvārdiem!

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 24.-27. lp.; 4. izd. 25.-28. lp.

43. uzdevums

Skaitlenis (numerālis)

Uzraksti skaitļenus ar arābu cipariem! Uzmanies, kuŗš ir kārtas, kuŗš pamata skaitlenis!

_____ deviņi skolēni

_____ deviņtais februāris

_____ trīs āboli

_____ trešais maijs

_____ desmit stundu

_____ desmitais aprīlis

_____ divpadsmit gadu

_____ deviņpadsmitais numurs

_____ četrdesmit astoņi āboli

_____ četrdesmit astotā māja

_____ seši mēneši

_____ sestais jūnijs

_____ četras dienas

_____ ceturtdiena

_____ septiņi gadi

_____ septītais gads

_____ tūkstoš deviņsimt septiņdesmit ceturtda gada divdesmit trešais jūlijs

_____ tūkstoš deviņsimt astoņpadsmitā gada astoņpadsmitais novembris

44. uzdevums

Atrod 44. uzdevumu Ziemeles grāmatā! Iemācies mēnešu nosaukumus no galvas teikt un uzrakstīt!

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 14., 21.-27. lp.; 4. izd. 14., 25.-28. lp.

22. uzdevums

Dienų nosaukumi 14. lp.

Atrod 22. uzdevumu Ziemeles grāmatā! Iemācies pareizi rakstīt visus dienu nosaukumus!

41. uzdevums

Skaitļēpi 25. lp.

Uzraksti vārdiem pamata skaitļēpus no 11 līdz 19!

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

44. uzdevums

Mēnešu nosaukumi 26. lp.

Atrod 44. uzdevumu Ziemeles grāmatā! Iemācies mēnešu nosaukumus no galvas teikt un uzrakstīt!

Ziemeles 3. izd. 24.-27. lp.; 4. izd. 25.-28. lp.

Pamata un kārtas skaitļeni

Sekojošā stāstījumā visus pamata un kārtas skaitļenus raksti cipariem!

Es sāku iet skolā tūkstoš deviņsimt septiņdesmit pirmajā _____
gadā. Toreiz man bija seši _____ gadi. Tagad man ir astoņi _____ gadi.
Mācos pamatskolas trešajā _____ klasē.

Mūsu klasē ir vienpadsmit _____ zēnu un deviņas _____ meitenes.
Kopā esam divdesmit _____ skolēnu. Sarakstā es esmu devītais _____ skolēns.
Klasē ir desmit _____ solu. Es sēžu ceturtajā _____ solā. Viktors sēž trešajā _____ solā.

Mācības sākas pulksten deviņos _____ un beidzas pustrījos _____.
 Pusdienas laiks ir no pulksten vieniem _____ līdz pusdiviem _____.
 Mums katru dienu ir piecas _____ stundas. Pirmajā _____ stundā bija
 latviešu valoda. Piektajā _____ stundā mācījāties dejot latviešu
 tautasdejas.

Pārraksti augšā doto stāstiņu, rakstot un pastāstot to pašu par sevi! Raksti visus skaitļenus **vārdiem!**

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 27.-29. lp., 4. izd. 28.-30. lp.

46. uzdevums

Personu vietniekvārdi

Pārveido dotos teikumus daudzskaitlī, pārrakstot vietniekvārdu un darbības vārdu!

_____ _____
Es biju veikalā. Es nopirku divas jaunas grāmatas. Vienu grāmatu

_____ _____
es dāvināšu mātai, otru paturēšu sev.

_____ _____
Tu biji veikalā. Tu nopirki cukuru un saldumus. Cukuru tu dosi

_____ _____
mātei, saldumus paturēsi sev.

_____ _____
Pēteris bija veikalā. Viņš nopirka ābolus un bumbieņus. Ābolus

_____ _____
viņš dos brālim, bumbieņus paturēs sev.

_____ _____
Aina bija veikalā. Viņa nopirka bumbu un lelli. Bumbu

_____ _____
viņa dos mātai, lelli paturēs sev.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 28.-29.; 4. izd. 29.-30.

47. uzdevums

Piederības vietniekvārdi

Izlasi paskaidrojumus Ziemeles grāmatas 29. lappusē! Sadomā un uzraksti teikumus ar **p i e d e r ī b a s** vietniekvārdiem visās personās vienskaitlī un daudzskaitlī!

Vienskaitlis

1. pers. (vīr.) _____

(siev.) _____

2. pers. (vīr.) _____

(siev.) _____

3. pers. (vīr.) _____

(siev.) _____

(savš) _____

(sava) _____

Daudzskaitlis

1. pers. (vīr.) _____

(siev.) _____

2. pers. (vīr.) _____

(siev.) _____

3. pers. (vīr.) _____

(siev.) _____

(savi) _____

(savas) _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 27.-30., 149.-154. lp.; 4. izd. 28.-32., 169.-173. lp.

47.a uzdevums

Piederības vietniekvārdi

Svīttriņū vietā raksti vietniekvārdu **savs** un **sev**, pieskaņojot pārējiem vārdiem skaitlī un dzimtē!

a) Šeit ir m a n a cepure. E s lieku galvā _____ cepuri.

Tie ir t a v i cimdi. T u velc rokā _____ cimdus.

Tā ir t a v a grāmata. T u _____ grāmatu neesi ielicis somā.

Ši ir m ū s u māja. M ē s dzīvojam _____ mājā.

Tas ir j ū s u dārzs. J ū s staigājat pa _____ dārzu.

Tās ir v i ņ u drēbes. V i ņ i valkā p a š i _____ drēbes.

Tā ir m e i t e ņ u nauda. V i ņ a s par _____ naudu pirks limonādi.

M a n ir daudz naudas. E s par _____ naudu pirkšu grāmatas.

Tā ir A i n a s istaba. V i ņ a _____ istabu ir uzkopusi.

b) E s pats _____ pirkšu divriteni.

T u pati _____ noadīji cimdus.

V i ņ š pats _____ iegrieza pirkstā.

M ē s katrs pats _____ pirksim saldējumu.

V i ņ a s pašas katra _____ pašuva jaunu priekšautu.

c) M a n p a š a m s a v s divritenis.

T e v _____ grāmatas.

V i ņ a m _____ soma.

V i ņ a i _____ gredzeni.

M u m s _____ māja.

J u m s _____ auto.

V i ņ i e m _____ zīmuļi.

V i ņ ā m _____ krelles.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 150.-152. lp.; 4. izd. 169.-170. lp.

47.b uzdevums

Vietniekvārdu sev un sava locīšana

Personu vietniekvārda SEV locīšanas piemērs redzams

Ziemeles 3. izd. 150. lp. un 4. izd. 169. lp.

Loki personu vietniekvārdu SEV

Vienskaitlis

Daudzskaitlis

N. kas? _____

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? _____

L. kur? _____

Piederības vietniekvārdu SAVS loka kā lietvārdu

Vienskaitlis

Vīriešu dzimte (1. dekl.)

Sieviešu dzimte (4. dekl.)

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? _____

Daudzskaitlis

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? _____

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 28.-29. lp.; 4. izd. 28.-30. lp.

48. uzdevums

1. Uzraksti vēstuli kādam ģimenes loceklim, radam vai draugam!
Lietā **Tu, Tevis, Tev** u.c., kas vēstulē jāraksta ar lielo burtu!

Datums: _____

(Uzruna) _____ !

(Jautājumi par veselību, dzīvi utt.) _____

(Ziņas par sevi, kādēļ vēstuli raksti - vēstules nolūks utt.)

(Atvadīšanās, laba vēlējumi) _____

Paraksts: _____

2. Uzraksti vēstuli svešam cilvēkam vai arī kādai paziņai!
Lietā **Jūs, Jūsu, Jums** u.c., kas vēstulē jāraksta ar lielo burtu!

Datums _____

(Uzruna; sievietēm - **cienījamā**, vīriešiem - **godājamais!**)

(Uzruna:) _____

(Vēstules saturs.) _____

(Turpini otrā lapas pusē!)

(Atvadīšanās) _____

Paraksts: _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 29., 228.-229. lp.; 4. izd. 30., 249.-254. lp.

48.a uzdevums

1. Uzraksti vēstuli kādam ģimenes loceklim, radam vai draugam!

Lietā **Tu, Tevis, Tev** u.c., kas vēstulē jāraksta ar lielo burtu!

Datums: _____

(Uzruna) _____ !

(Jautājumi par veselību, dzīvi utt.) _____

(Ziņas par sevi, kādēļ vēstuli raksti - vēstules nolūks utt.)

(Atvadīšanās, laba vēlējumi) _____

Paraksts: _____

2. Uzraksti vēstuli svešam cilvēkam vai arī kādai pazīnai!

Lietā **Jūs, Jūsu, Jums** u.c., kas vēstulē jāraksta ar lielo burtu!

Datums _____

(Uzruna; sievietēm - **cienījamā**, vīriešiem - **godājamais!**)

(Vēstules saturs.) _____

(Turpini otrā lapas pusē!)

(Atvadīšanās) _____

Paraksts: _____

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 27.-30.; 4. izd. 28.-32. lp.

49. uzdevums

Norādāmie vietniekvārdi

Šis, šī, tas, tā, šāds, šāda, tāds, tāda.

Šis, šī, tas, tā norāda uz priekšmetiem, bet
šāds, šāda, tāds, tāda - uz priekšmetu īpašībām.

Šis, šī, šāds, šāda norāda uz t u v ā k o priekšmetu vai tā īpašību;
tas, tā, tāds, tāda - uz t ā l ā k o priekšmetu īpašību.

Izlasi rūpīgi dotos piemērus grāmatā!

Uzraksti teikumus ar norādāmiem vietniekvārdiem! Katrā teikumā lieto citu norādāmo vietniekvārdu!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

50. uzdevums

Pasaciņā par zaķi liec iekavās esošo lietvārdu vietā piemērotu vietniekvārdu!

Bailīgāks par zaķi

Zaķi jau no laika gala visi atzinuši par bailīgāko radījumu. No (zaķa) _____ neviens neesot bēdzis. Par to (zaķis) _____ gauži noskaities. (Zaķis) _____ domājis: „(Zaķis) _____ labāk padarīšu sev galu. (Zaķis) _____ iešu uz ezeru slīcināties.”

Ezermalā bijušas vārdes. (Vārdes) _____ bēgušas. Nu zaķis tik neganti smējies, ka (zaķim) _____ lūpas pārplīsušas.

Tautas pasaka

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 27.-30. lp.; 4. izd. 28.-32. lp.

50.a uzdevums

Vietniekvārdi: personu, piederības un norādāmie

Dotajos teikumos svītriņas vietā liec vajadzīgo vietniekvārdu tādā formā, kā teikums to prasa!

Jāni, vai _____ nāksi man līdzī uz veikalu? Aivar, vai _____ nauda ir?

Marija, es izlasīju _____ grāmatu. Kalniņa kungs, lūdzu, vai _____

varētu salabot manu divriteni? Tēti, vai es drīkstu pabrukātīes ar _____

divriteni? Lūdzu, skolotāja, vai _____ izlabojāt manu domrakstu? Ozola

kundze, es palīdzēšu _____ nomazgāt traukus. Maija, _____ ir jā-

nāk palīgā! Es aizdošu _____ savu priekšautu. Man pašai ir _____

priekšauts. Kalniņa kundze, vai _____ nāksit līdzī uz jūr malu? Vai tas

nebūs _____ par tālu? Ozola kungs, vai _____ man varētu aizdot

kādu grāmatu lasīšanai? Es zīnu, ka _____ ir daudz labu grāmatu. Es

visas _____ grāmatas esmu izlasījis. Es gribu nopirkt pats _____

kādu grāmatu.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 32. lp.; 4. izd. 33. lp.

51. uzdevums

Darbības vārdu s k a i t l i s

Pārveido sekojošos teikumus tā, lai darbības vārdi būtu vienskaitlī. Uzraksti tos.

1. persona:

Mēs ejam. _____

Mēs dziedam. _____

Mēs lasām. _____

Mēs rakstām. _____

Mēs braucam. _____

Mēs guļam. _____

2. persona:

Jūs rakstāt. _____

Jūs stāvat. _____

Jūs redzāt. _____

Jūs dzirdat. _____

Jūs dejojat. _____

Jūs zīmējat. _____

3. persona:

Viņi brauc. _____

Viņi sēž. _____

Viņi domā. _____

Viņas mazgā. _____

Viņas zīmē. _____

Viņas ēd. _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 31. lp.; 4. izd. 32. lp.

51.a uzdevums

Darbības vārdi jeb noriseņi (verbi)

Pasvītrot dotajos teikumos vārdus, kas izteic kāda priekšmeta darbību vai stāvokli!

Bērni iet uz skolu. Tur viņi lasa, raksta, dzied un zīmē.

Tēvs strādā un rūpējas par ģimeni.

Māte apkopj māju, mazgā veļu un vāra ēdienu.

Naktī ļaudis guļ un atpūšas. Koki stāv rāmi nakts krēslā.

Zaķītis tup mežā zem egles un snauž.

51.aa uzdevums

Domraksts

Uzraksti un pastāsti, kā tu rītos celies augšā! Cikos tu celies? Kas tevi modina? Ko tu dari, pirms tu izej no mājas uz skolu. Ko tu ēd brokastīs?

Ko es rītos daru

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 31. lp.; 4. izd. 32. lp.

51.b uzdevums

Darbības vārds jeb norisenis (verbs)

Uzraksti teikumos, k o d a r a

meitene? _____

skolēns? _____

suns? _____

kaķis? _____

putns? _____

zivs? _____

vējš? _____

koki? _____

puķes? _____

lietus? _____

saule? _____

zvaigznes? _____

uguns? _____

Uzraksti t e i k u m o s,

kas zīmē? _____

kas mazgā? _____

kas mācās? _____

kas ņaud? _____

kas rej? _____

kas rūc? _____

kas aug? _____

kas smaržo? _____

kas stāv? _____

kas sēž? _____

kas guļ? _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 32. lp.; 4. izd. 33. lp.

51.c uzdevums

Darbības vārdu skaitlis

Pārveido sekojošos teikumus tā, lai darbības vārdi būtu daudzskaitlī!
Uzraksti tos!

1. persona, tagadnē:

Es strādāju. _____

Es zīmēju. _____

Es staigāju. _____

Es mazgāju. _____

Es guļu. _____

Es dziedu. _____

2. persona, tagadnē:

Tu guli. _____

Tu dziedi. _____

Tu sapņo. _____

Tu redzi. _____

Tu dzirdi. _____

Tu lasi. _____

3. persona, tagadnē:

Viņš ēd. _____

Viņš dzer. _____

Viņš dzird. _____

Viņa dzied. _____

Viņa lasa. _____

Viņa guļ. _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 33. lp.; 4. izd. 34. lp.

52. uzdevums

Darbības vārdu personas

Uzraksti 1. personā tagadnē vienskaitlī un daudzskaitlī šādus vārdus!

	<u>Vienskaitlis</u>	<u>Daudzskaitlis</u>
redzēt	_____	_____
darīt	_____	_____
gulēt	_____	_____
dziedāt	_____	_____
nest	_____	_____
vest	_____	_____
iet	_____	_____
nākt	_____	_____
zīmēt	_____	_____
strādāt	_____	_____
mazgāt	_____	_____
domāt	_____	_____

Pārraksti sekojošos teikumus 2. un 3. personā tagadnē!

Pie mūsu mājas ir liels dārzs. Brīvajā laikā es strādāju dārzā. Es aplaistu stādus. Es ravēju dobes. Es noslauku celiņus. Es palīdzu tētim un māmiņai visos darbos.

2. personā, tagadnē: _____

3. personā, tagadnē: _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 33.-34. lp.; 4. izd. 35. lp.

53. uzdevums

Darbības vārdu l a i k i

1. Lasi pasaciņu un pasvīturo visus darbības vārdus!

Kaķīša dzirnavas

Reiz vienam kaķītim bija dzirnavas. Tās gāja dienu un nakti: murra, murra... Tas bija vecos laikos, kad tie labie gadi bija.

Pa lodziņu raudzījās rūķi, vai nebrauc malēji. Pats melderis baltā kažokā staigāja un skaitīja maisus. Tur bija riekstu maisi un mandeļu maisi.

Pa vakariem visos logos mirdzēja zelta ugunis. Dzirnas dūca, ūdens stabulēja, un kaķīša meitiņas dejoja ar jauniem kaimiņiem.

(Kārlis Skalbe)

2. Kad kaķītim bija dzirnavas? _____

Vai kaķītim arī tagad ir dzirnavas? _____

Liieldienas

Kas tur kladz?

Vārtiņi čīkst,

Kas tur brauc?

Pātagas plīkst,

Rateļi klab,

Sunīši reju rej,

Riteņi grab,

Ļautiņi skreju skrej,

Visi bērniņi sauc:

Liieldiena, Liieldiena brauc!

(Rainis)

3. Uzzīdi dzejolī darbības vārdus un pasvīturo tos! Vai tas viss notiek tagad vai notika pagājušajās Liieldienās? _____

4. Izraksti no dzejoļa **v i s u s** darbības vārdus, bet pārveido tos tā, it kā tas būtu noticis pagājušajās Liieldienās!

5. Pārveido darbības vārdus tā, it kā tas varētu notikt nākošajā gadā!

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 34.-35. lp.; 4. izd. 36. lp.

54. uzdevums

Darbības vārdu laiki

Uzraksti visās personās un visos laikos teikumu:

Es esmu godīgs

vai

Es esmu godīga

Vienskaitlī

Tagadnē

Es _____

Tu _____

Viņš vai viņa _____

Daudzskaitlī

Mēs _____

Jūs _____

Viņi vai viņas _____

Vienskaitlī

Pagātnē

Daudzskaitlī

Vienskaitlī

Nākotnē

Daudzskaitlī

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 34.-35., 118. lp.; 4. izd. 36., 133.-134. lp.

54.a uzdevums

Darbības vārdi

Uzraksti visās personās un visos laikos darbības vārdu būt!

Vienskaitlī

Tagadnē

Es _____

Tu _____

Viņš vai viņa _____

Daudzskaitlī

Mēs _____

Jūs _____

Viņi vai viņas _____

Vienskaitlī

Pagātnē

Daudzskaitlī

Vienskaitlī

Nākotnē

Daudzskaitlī

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 34.-35., 118. lp.; 4. izd. 36., 133.-134. lp.

54.b uzdevums

Darbības vārdi

Uzraksti visās personās (viensk.1., 2., 3. - daudzsk.1., 2., 3.) un visos laikos (tagadnē, pagātnē, nākotnē)

darbības vārdu **būt** !

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 34.-35. lp.; 4. izd. 36. lp.

55. uzdevums

Darbības vārdu laiki

Uzraksti visās personās un visos laikos teikumu:

Es neesmu slinks

vai

Es neesmu slinka

Vienskaitlī

Tagadnē

Es _____

Tu _____

Viņš vai viņa _____

Daudzskaitlī

Mēs _____

Jūs _____

Viņi vai viņas _____

Vienskaitlī

Pagātnē

Daudzskaitlī

Vienskaitlī

Nākotnē

Daudzskaitlī

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 35. lp.; 4. izd. 36.-37. lp.

56. uzdevums

Pavēles izteiksme

Atrodi 56. uzdevumu Ziemeles grāmatā! Mācies dotos piemērus
p a v ē l e s izteiksmē! Uzraksti visās personās šādas pavēles:

Esi priecīgs!

Neesi bēdīgs!

Vienskaitlis

Daudzskaitlis

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 35.-37. lp.; 4. izd. 37.-38. lp.

57.-59. uzdevums

Darbības vārdu pareizrakstība

Gaži patskaņi vārdu beigās pagātnes galotnēs

Mēs bijām trīs māsiņas,
Visas mīļi dzīvojām:

Likām vienus vainadziņus,
Sedzām vienas villainītes.

Dabūjām rieksta kolu,
To uz pusēm dalījām.

(Tautasdziesma)

1. Pasvītro dotajā tautas dziesmā darbības vārdus! Ievēro galotnē gažo patskaņi! Kučā **personā** un kučā **skaitlī** ir šie darbības vārdi? _____

2. Izraksti visus darbības vārdus! Piemēram: mēs bijām, dzīvojām utt. (un tā tālāk).

3. Pārveido šos darbības vārdus daudzskaitļa 2. personā! Piem., jūs bijāt, dzīvojāt utt.

Pagātnes daudzskaitļa 1. un 2. personas darbības vārdu galotnē (t.i., beigās) pēdējais patskaņis (ā) vienmēr **g a ņ š !**

Piemēram: mēs lasījām, braucām, gājām.
jūs lasījāt, braucāt, gājāt.

4. Izdomā un uzraksti **d e s m i t** darbības vārdus pagātnes daudzskaitļa 1. un 2. personā! Raksti šīs lapas otrā pusē!

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 35.-37. lp.; 4. izd. 37.-38. lp.

60. uzdevums

Darbības vārdu pareizrakstība

Ģaŗi patskaŗi vārdu beigās pagātnes galotnēs

Darbības vārdu pagātnes izskaŗās j priekšā vienmēr g a ņ š patskaŗis!

Piemēram: es domāju, meklēju, sacīju, dabūju;
tu domāji, meklēji, sacīji, dabūji.

1. Uzraksti šos vārdus pagātnē visās vienskaitļa un daudzskaitļa personās!

Pagātnē

Vienskaitlis

Es _____

Tu _____

Viņš, viņa _____

Daudzskaitlis

Mēs _____

Jūs _____

Viņi, viņas _____

Ar īso i pagātnē raksta darbības vārdus: b i j a, l i j a,
v i j a (vainagu), r i j a (norija), d z i j a (sadzija), b i j ā s (izbijās).

2. Izdomā teikumus ar katru no šiem *darbības* vādiem un uzraksti tos!

bija _____

lija _____

vija _____

rija _____

dzija _____

bijās _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 37. lp.; 4. izd. 38.-39. lp.

61. uzdevums

Darbības vārdu pareizrakstība

Gaŗi patskaņi nākotnes izskaņās.

Aunies kājas, lakstīgala,
Dzīsim govis dābulā!
Tu ganīsi, es rakstīšu
Bāliņam nēzdodziņu.

Ja tu daiļi nedziedāsi,
Uzlaidīšu vanadziņu;
Uzlaidīšu vanadziņu,
Noplūks tavu cekuliņu.

(Tautasdziesmas)

1. Pasvītro tautasdziesmās darbības vārdus! Kāds patskanis šo vārdu izskaņās (galotnēs) s un š priekšā? _____

Darbības vārdu n ā k o t n e s izskaņās s un š priekšā
patskanis vienmēr g a ņ š !

Piemēram: es domāšu, turēšu, sacīšu, dabūšu;
tu domāsi, turēsi, sacīsi, dabūsi.

2. Uzraksti sekojošos vārdus visās nākotnes vienskaitļa un daudzskaitļa personās!

Nākotne

zināt, mazgāt, dziedāt

Vienskaitlis

Es _____

Tu _____

Viņš, viņa _____

Daudzskaitlis

Mēs _____

Jūs _____

Viņi, viņas _____

61. uzdevuma turpinājums

Nākotne

varēt, zīmēt, gulēt

Vienskaitlis

Es _____

Tu _____

Viņš, viņa _____

Daudzskaitlis

Mēs _____

Jūs _____

Viņi, viņas _____

gaidīt, stāstīt, rakstīt

Vienskaitlis

Es _____

Tu _____

Viņš, viņa _____

Daudzskaitlis

Mēs _____

Jūs _____

Viņi, viņas _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 38. lp.; 4. izd. 39.-40. lp.

62. uzdevums

Apstākļi

Izlasi par apstākļiem Ziemeles grāmatā! Izdomā un uzraksti piecpadsmit teikumus no dažādiem apstākļiem, pa pieciem no katra: laika, vietas un veida!

Teikumi ar darbības laika apstākļiem

Teikumi ar darbības vietas apstākļiem

Teikumi ar darbības veida apstākļiem

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 38.-40. lp., 4. izd. 40.-45. lp.

63. uzdevums

Prievārdi

Mans galds

Uz mana galda ir grāmatas un burtnīcas. Pa galdu slīd saules stars. Pār galdu pārklāta sedziņa. Virs galda ir grāmatu plauktiņš. No galda nokritis zīmulis. Pie galda stāv krēsls. Aiz galda kaktā ir mana gultiņa. Kad atnāk mani draugi, mēs sēžam ap galdu. Apkārt galdam nevar apiet. Gar galdu uz grīdas izklāta sega. Zem galda palīdis kaķis. Starp galdu un logu stāv puķu pods. Ziedi sniedzas līdz galdam.

Bez sava galda es nevarētu iztikt. Par šo galdu esmu pateicīgs vecākiem. To nopirka pirms diviem gadiem. Pēc dažiem gadiem man būs īsts rakstāmgalds. Tagad esmu mierā ar to galdu, kāds man ir.

Ievēro, kā mainās vārds **galds** un citi lietvārdi atkarībā no prievārdiem.
(uz galda, pa galdu, līdz galdam)!

Izraksti visus prievārdus kopā ar lietvārdiem!

Gen. kā?

Akuz. ko?

Dat. kam?

a) _____

b) _____

c) _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 38.-40. lp.; 4. izd. 40.-42. lp.

64. uzdevums

Prievārdi

Prievārds **līdz** lietojams divējādi:

- 1) **vieta**s nozīmē (Cik tālu? Līdz kurienei? Līdz kuņai vietai?);
- 2) **laika** nozīmē (Cik ilgi? Līdz kuņam laikam?).

Izlasi piemērus Ziemeles gr. 4. izd. 41. lp. un iegaumē tos!

Katram šeit dotajam teikumam uzraksti attiecīgo jautājumu!

Vietas nozīmē:

1. Līdz ezeram ir tālu. _____
2. Zēni aizskrēja līdz pašam ielas galam. _____
3. Mums līdz mājai nebija tālu ko iet. _____
4. Līdz pilsētai mēs braucām trīs stundas. _____

Laika nozīmē

5. Līdz manai dzimšanai dienai vairs ir tikai četras dienas. _____

6. Mēs strādāsim līdz vēlam vakaram. _____
7. Aina nogulēja līdz pulksten desmitiem. _____
8. Līdz rudenim mēs dzīvosim jūrmalā. _____

Prievārds **līdz** lietojams ar darbības vārdiem, kas izteic kustību vai virzīšanos - iet, nākt, skriet, braukt, lidot, peldēt, u.c.

Kam līdz?

Ievēro teikumus starpību starp prievārdiem **līdz** un **līdz**!

Piemēram: Mēs brauksim līdz pašam vakaram.

Mums līdz brauks arī vectēvs.

Mazajai māsiņai māte atļāva iet līdz tikai līdz mežmalai.

9. Uzraksti divus teikumus ar **līdz**, un divus ar **līdz**!

- a) _____
- b) _____
- c) _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 38.-40. lp.; 4. izd. 40.-42. lp.

65. uzdevums

Prievārdi

Uzraksti desmit teikumu ar dažādiem prievārdiem!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 40. lp.; 4. izd. 43.-44. lp.

65.a uzdevums

Prievārdi: pa, par, pār

Apstāklenis: pāri

Izlasi Ziemeles grāmatā par prievārdiem **pa, par, pār** un apstākleni **pāri** Mācies no piemēriem, kā tos pareizi lietot! Uzraksti ar katru no šiem vārdiem četrus teikumus!

Teikumi ar prievārdu **pa**

Teikumi ar prievārdu **par**

Teikumi ar prievārdu **pār**

Teikumi ar apstākleni **pāri**

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 40. lp.; 4. izd. 43.-44. lp.

65.b uzdevums

Prievārdi: pa, par, pār

Apstāklenis: pāri

Izlasi Ziemeles grāmatā par prievārdiem **pa, par, pār** un apstākleni **pāri** Mācies no piemēriem, kā tos pareizi lietot! Uzraksti ar katru no šiem vārdiem divus teikumus!

Teikumi ar prievārdu pa

Teikumi ar prievārdu par

Teikumi ar prievārdu pār

Teikumi ar apstākleni pāri

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 40.-41. lp.; 4. izd. 43.-46. lp.

66.-69 uzdevums

Prievārdi saliktenos: at- iz- ie- sa-

66. uzd.: Sekojošajiem vārdiem svītriņu vietā liec t vai d !

a) a___zīme a___balss a___cerēties a___dot
a___bildēt a___slēgt a___slēga a___stāt
a___gulties a___dalīt a___taisnot
a___teikties a___tālums

b) a___rese a___jektīvs a___verbs a___mirālis
a___ministrācija a___vents

67. uzd.: Sekojošajiem vārdiem svītriņu vietā liec z !

i___krist i___kāpt i___pētīt i___sacīt
i___stāstīt i___skaidroja i___slēdza i___trūkums
i___šuvums i___šāva i___zuda i___zaga

68. uzd.: Noraksti vārdus, sadalot tos sastāvdaļās!

ienākt _____ ieiet _____
ieiesim _____ ieej _____
ieeja _____ ieejiet _____
ieēst _____ ieēdis _____
ieaicināt _____ ieapaļs _____

69. uzd.: Noraksti vārdus, sadalot tos sastāvdaļās!

sasaukt _____ saaicināt _____
saaukstēties _____ saēst _____
saēsties _____ saiet _____
saīdzis _____ saost _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 40.-42. lp.; 4. izd. 43.-47. lp.

70. uzdevums

Prievārdi saliktenos: aiz- bez- uz-

Sekojošajiem vārdiem svītriņu vietā liec s vai z !

a) ai___iet ai___nest ai___skriet ai___sūtīt ai___turēt

ai___salt ai___stāvēt ai___stāties ai___slēgt ai___segt

ai___zagties ai___sapņoties ai___peldēt

b) be___bailīgs be___prātīgs be___kaunīgs be___spēcīgs

be___tiesīgs be___galība be___galīgs

c) u___manīgs u___cītīgs u___saukt u___turēt u___kost

u___šūt u___turs u___cept u___zināt u___ziedēt

u___traukums

d) pu___nakts pu___diena pu___stunda pu___gads pu___dzīvs

pu___sala

e) vi___lielākais vi___zemākais vi___sausākais

vi___beidzot vi___caur vi___saldākais

vi___skaļākais vi___stiprākais

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 40.-42. lp.; 4. izd. 43.-47. lp.

71. uzdevums

Prievārdi saliktenos: ap- pa- pār- pie- no-

Sekojošajiem vārdiem svītriņu vietā liec p vai b !

a) a____skatīt a____domāt a____gāzt a____ģērbt a____žēlot
a____pušķot a____zagt a____galvot a____dāvināt a____zīmēt

b) a____solūts a____strakts a____surds a____solvents

Noraksti vārdus, sadalot tos sastāvdaļās

paaicināt _____ paēst _____

palet _____ pacelt _____

pārēsties _____ pārrakstīt _____

pieaicināt _____ pieiet _____

noadīt _____ noiet _____

Salikteni ar ne- jā-

Noraksti vārdus, sadalot tos sastāvdaļās

neaizej _____ neēd _____

neuzkāp _____

jāiet _____ jāieskrien _____

jāuzzīmē _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 40.-42. lp.; 4. izd. 43.-47. lp.

71. uzdevums

Prievārdi saliktenos: ap- pa- pār- pie- no-

Sekojošajiem vārdiem svītriņā vietā liec p vai b !

a) a___skatīt a___domāt a___gāzt a___ģērbt a___žēlot
a___pušķot a___zagt a___galvot a___dāvināt a___zīmēt

b) a___solūts a___strakts a___surds a___solvents

Noraksti vārdus, sadalot tos sastāvdaļās

paāicināt _____ paēst _____

palet _____ pacelt _____

pārēsties _____ pārrakstīt _____

pieāicināt _____ pieiet _____

noadīt _____ noiet _____

Salikteni ar ne- jā-

Noraksti vārdus, sadalot tos sastāvdaļās

neaizej _____ neēd _____

neuzkāp _____

jāiet _____ jāieskrien _____

jāuzzīmē _____

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 40.-43. lp.; 4. izd. 43.-48. lp.

72. uzdevums

Salikteni

Pārraksti vārdus, sadalot tos sastāvdaļās!

- a) paātrināt _____ paaugties _____
paaugstināt _____ paēdis _____
paēna _____ paost _____
- b) pārraudzīt _____ pārraugs _____
pārredzēt _____ pārrunāt _____
pārrēķināties _____
- c) pieeja _____ pieejams _____
pieēst _____ pieēsties _____
pieaicināt _____
- d) noārdīt _____ noēst _____
noilgums _____ noeja _____

Salikteni ar ne- jā-

(Uzmanies! Šie salikteni var sastāvēt no div vai trim vārdiem!)

- e) neaizskrien _____ neēdams _____
neieēd _____ neuzmodini _____
- f) jāatsauc _____ jāaizskrien _____
jāaiziet _____ jāieiet _____
jāuzrāda _____ jāiedzer _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 43.-44. lp.; 4. izd. 48.-49. lp.

73. uzdevums

Saikļi

- a) Izlasi gramatikas grāmatas norādītajās lappusēs par saikļiem!
- b) Izdomā un uzraksti desmit teikumus ar dažādiem saikļiem!

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 44. lp.; 4. izd. 49.-50. lp.

74. uzdevums

Izsaukmes vārdi (interjekcijas)

- a) Izlasi gramatikas grāmatas norādītajās lappusēs par izsaukmes vārdiem!
- b) Izdomā un uzraksti desmit teikumus ar dažādiem izsaukmes vārdiem!

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 4. izd. 50.-52. lp.

75. uzdevums

Partikula

- a) Izlasi gramatikas grāmatas norādītajās lappusēs par partikulām!
b) Uzraksti 10 jautājumus un atbildes, kuŗās būtu vārdi: **jā, nē, ja, ne**!

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 15. - 47. lp., 4. izd. 19. - 55. lp.

75.a uzdevums

Vārdu šķiras

Uzraksti no katras vārdu šķiras un to iedalījuma 3 vārdus!

1. Lietvārdi: sugas _____

īpašvārdi _____

2. Kādeņi jeb īpašības vārdi _____

3. Skaitleņi: pamata _____

kārtas _____

4. Noriseņi jeb darbības vārdi _____

5. Vietniekvārdi: personu _____

piederības _____

norādāmie _____

6. Prievārdi _____

7. Apstākļi: vietas _____

laika _____

darbības veida _____

8. Saikļi _____

9. Izsaukmes vārdi _____

10. Partikulas _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 15. - 47. lp., 4. izd. 19. - 55. lp.

75.b uzdevums

A Vārdu šķiras

Uzraksti no katras vārdu šķiras un to iedalījuma 3 vārdus!

1. Lietvārdi: sugas _____
īpašvārdi _____
2. Skaitļi: pamata _____
kārtas _____
3. Apstākļi: vietas _____
laika _____
darbības veida _____

B Salikteni ar ne- jā-

Sadali sekojošos vārdus sastāvdaļās!

Šie salikteni var sastāvēt no div vai trim vārdiem!

- e) neaizskrien _____ neēdams _____
neieēd _____ neuzmodini _____
- f) jāatsauc _____ jāaizskrien _____
jāaiziet _____ jāieiet _____
jāuzrāda _____ jāiedzer _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 45. - 47. lp., 4. izd. 53. - 55. lp.

76. uzdevums

Vārdu šķiru analīze

_____	Es
_____	šodien
_____	veikalā
_____	nopirku
_____	jaunu
_____	burtnīcu.

76.a uzdevums

_____	Balts
_____	sniedziņš
_____	snieg
_____	uz
_____	skujiņām.
_____	Mazā
_____	sirmā
_____	kumeliņā
_____	jāj
_____	pa
_____	ceļu
_____	pasaciņa.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 45. - 47. lp., 4. izd. 53. - 55. lp.

76.b uzdevums

Vārdu šķiru analīze

_____	Dārzā
_____	zied
_____	baltas
_____	rozes
_____	un
_____	koši
_____	sarkanas
_____	magones.
_____	Vecāki
_____	čakli
_____	strādā
_____	un
_____	rūpējas
_____	par
_____	mums.
_____	Pēc
_____	svētkiem
_____	atkal
_____	sākas
_____	darbs.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 47. - 51. lp.; 4. izd. 55. - 59. lp.

77.-79. uzdevums

77. uzdevums

Balsīgie un nebalsīgie līdzskaņi

Balsīgie līdzskaņi: b d g ģ v z ž
Nebalsīgie līdzskaņi: p t k ķ f s š

Izlasī paskaidrojumus Ziemeles grāmatā un iegaumē piemērus!

Uzraksti dotos lietvārdus vienskaitlī!

Divi draugi, viens draugs

Divi trauki, viens _____

Divi stabi, viens _____

Divi ragi, viens _____

Divi galdi, viens _____

Divas sirdis, viena sirds

Divas zivis, viena _____

Divas teltis, viena _____

Divas klintis, viena _____

Divas acis, viena _____

78. uzdevums

Svīttriņu vietā raksti pareizo līdzskaņi! Vārdam blakus raksti daudzskaitlī.

p vai b?

la____s _____

lo____s _____

ro____s _____

rai____s _____

slī____s _____

apgēr____s _____

k vai g?

zir____s _____

sma____s _____

ma____s _____

lī____s _____

svai____s _____

sar____s _____

s vai z?

bēr____s _____

sau____s _____

ma____s _____

bie____s _____

mai____s _____

klu____s _____

š vai ž?

gai____s _____

tum____s _____

me____s _____

sve____s _____

spo____s _____

tuk____s _____

79. uzdevums

Vārdus, kas iekavās, pārveido vienskaitlī, lai iznāk pareizs teikums!

Ciema kukuliš (gardi) _____. (Bailīgi) _____ kā zaķis, (manīgi)

_____ kā kaķis. Kas (jauni) _____ slīķis, tas (veci) _____, zagli

(Labi) _____ tikums spīd vairāk nekā zelts. (Mazi mazi) _____

_____ vīriņš, (asi asi) _____ cirvītis. Man pazuda labās rokas

(cimdi) _____. Ceļmalā aug (veci bērzi) _____ Tālumā

redzams (zaļi meži) _____. Laiks šodien ir (silti un sausi)

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 47. - 51. lp.; 4. izd. 55. - 59. lp.

80. uzdevums

Salikteni

Balsīgie un nebalsīgie līdzskani saliktenos

Izlasi paskaidrojumus Ziemeles grāmatā un izpildi uzdevumu!

Sadali sekojošos vārdus s a s t ā v d a | ā s !

pusdiena _____ pusgads _____

pusstunda _____ starpbrīdis _____

virsstundas _____ vakarrīt _____

lietussargs _____

Sekojošos vārdus uzraksti saliktenos !

ceļa mala _____ upes mala _____

jūras mala _____ meža mala _____

dienas vidi _____ darba diena _____

brīva stunda _____ vakara zvaigzne _____

laika raksts _____ virsas raksts _____

lietas vārds _____ ceturtdiena _____

piektā diena _____ sestā diena _____

bieza putra _____ lapas puse _____

apakšas puse _____

virsas puse _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 45. - 47. lp.; 4. izd. 53. - 55., 58. lp.

81. uzdevums

Vārdu šķiru analīze

_____	Annele
_____	izskrēja
_____	dārzā
_____	un
_____	saplūca
_____	skaistas
_____	puķes.

_____	Salikteņos
_____	pirmais
_____	vārds
_____	dažreiz
_____	zaudē
_____	savu
_____	galotni.
_____	Cik
_____	ilgi
_____	strādāsim?

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 47. - 51. lp.; 4. izd. 55. - 59. lp.

82. uzdevums

Līdzskani -b- un -g- lietvārdos izskaņas -šana priekšā

No sekojošiem darbības vārdiem atvasini lietvārdus ar izskaņu -šana.

dega _____

ģērba _____

bēga _____

grāba _____

auga _____

reiba _____

dīga _____

ģība _____

sniga _____

glāba _____

lūdza _____

kliedza _____

liedza _____

beidza _____

steidza _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 50. - 51. lp.; 4. izd. 58. - 59. lp.

82.a uzdevums

Līdzskaņu -v- un -j- pārmaiņa izrunā.

- 1) Dažreiz līdzskaņi -v- un -j- (kā arī citi) izrunā skan savādāk, bet rakstos šī skaņa paliek.
- 2) Izlasi un iegaumē paskaidrojumus Ziemeles grāmatā!
- 3) Raksti pareizi skolotāja diktētos vārdus!

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 47. - 51. lp.; 4. izd. 55. - 59. lp.

82.b uzdevums

Līdzskaņu pārmaiņa izrunā

- 1) Dažreiz līdzskaņi izrunā skan savādāk, nekā tos raksta.
- 2) Izlasi un iegaumē līdzskaņu pareizrakstības paskaidrojumus
Ziemeles grāmatā!
- 3) Raksti pareizi skolotāja diktētos vārdus!

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 47. - 51. lp.; 4. izd. 55. - 59. lp.

82.b uzdevums

Līdzskaņu pārmaiņa izrunā

- 1) Dažreiz līdzskaņi izrunā skan savādāk, nekā tos raksta.
- 2) Izlasi un iegaumē līdzskaņu pareizrakstības paskaidrojumus
Ziemeles grāmatā!
- 3) Raksti pareizi skolotāja diktētos vārdus!

83. uzdevums

Lietvārdi

Lietvārdu un kādeņu locīšana (deklinācija)

Ir saulīte, ir **māmiņa**,
Abas vienu labumiņu:
No saulītes silti rīti,
No **māmiņas** mīļi vārdi.

Ar **māmiņu** runājot,
Krēsliņā nesēdēju:
Krēslu devu **māmiņai**,
Lai teic gudru padomiņu.

Māmiņai labu daru,
Visu mūžu dzīvojot:
Viņa mani mazu kopa,
Viņa lielu audzināja.

Paskatos saulītē
Kā savā **māmiņā**:
Gana silta, gana jauka,
Valodiņas vien nebija.

Valodā vien pazinu,
Kuņa mana bārenīte:
Vai dziedāja, vai runāja,
Vien **māmiņu** pieminēja.

Bērziņ, tavu kuplumiņu
Līdz pašai zemītei!
Māmiņ, tavu labumiņu
Līdz mūžiņa galiņam!

Tautasdziesmas

Uz kādiem jautājumiem atbild vārds **māmiņa** šajās tautasdziesmās?
Pēdējā pantiņā **māmiņa** ir **u z r u n a**. Uzrunai jautājuma nav.

Uzraksti pēc kārtas jautājumus, uz kuņiem atbild vārds **māmiņa** šajās tautasdziesmās!

84. uzdevums

Lietvārdi

1. deklinācija a - celmi

Lietvārdien svītriņu vietā pieraksti vajadzīgās galotnes,
lai šie vārdi atbildētu uz dotajiem jautājumiem!

E z e r s (vienskaitlis)

Netālu no mūsu pilsētas ir (kas?) dziļš ezer____. (Kā?) Ezer____ krasti
apauguši kokiem un krūmiem. (Kam?) Ezer____ liela nozīme mūsu pilsētas
dzīvē. Mēs bieži pieminam (ko?) ezer____. (Ar ko?) Ar ezer____ saistās arī
dazādi nostāsti. (Kur?) Ezer____ dzīvo zivis un vēži.

E z e r i (daudzskaitlis)

Mūsu dzimtenē ir vairāki (kas?) ezer____. (Kā?) Ezer____ krasti ir skaisti.
(Kam?) Šiem ezer____ liela nozīme tautas dzīvē. Ievērojamākos (ko?) ezer____
bieži piemin grāmatās. Arī mēs (ar ko?) ar šiem ezer____ iepazīsimies
ģeografijas stundās. (Kur?) Mūsu dzimtenes ezer____ slēpjas lielas bagātības.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 52. - 53. lp.; 4. izd. 60. - 61. lp.

85. uzdevums

Lietvārdi

1. Nōminātīvs	atbild uz jautājumu	kas?
2. Ģenitīvs	atbild uz jautājumu	kā?
3. Datīvs	atbild uz jautājumu	kam?
4. Akuzātīvs	atbild uz jautājumu	ko?
5. Instrumentālis	atbild uz jautājumu	ar ko?
6. Lokātīvs	atbild uz jautājumu	kur? kad?
7. Vokātīvs	ir u z r u n a s locījums bez jautājuma.	

1. Iemācies no galvas teikt un rakstīt locījumu nosaukumus ar jautājumiem!
2. Raksti pilnus locījumu nosaukumus, un raksti *labs tēvs* visos locījumos vienskaitlī un daudzskaitlī!

Vienskaitlis

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

Daudzskaitlis

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 45. - 47., 53. lp.; 4. izd. 53. - 55., 61. lp.

86. uzdevums

Vārdu šķiru analīze

_____	Es
_____	steidzīgi
_____	izlasīju
_____	skaistu
_____	latviešu
_____	pasaku.

_____	Nāc
_____	šurp
_____	un
_____	palīdzi
_____	man.
_____	Kur
_____	tu
_____	tik
_____	ilgi
_____	kavējies?

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 54. - 55. lp.; 4. izd. 62. - 64. lp.

87. uzdevums

Lietvārdu un kādenu locīšana

1. deklinācija: vīriešu dzimte, galotne -s, -š

Celma patskanis: _____

Loki visos locījumos: *svešs dārzs, vecs maiss, straujš kaķš*

Vienskaitlis

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? kad? _____

V. (uzruna) _____

Daudzskaitlis

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? kad? _____

V. (uzruna) _____

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 54. - 55. lp.; 4. izd. 62. - 64. lp.

87.a uzdevums

Lietvārdu un kādenu locīšana

1. deklinācija: vīriešu dzimte, galotne -s, -š

Celma patskanis: _____

Vienskaitlis

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? kad? _____

V. (uzruna) _____

Daudzskaitlis

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? kad? _____

V. (uzruna) _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 54. - 55. lp.; 4. izd. 62. - 64. lp.

88. uzdevums

Lietvārdi

1. deklinācija a-celms

Iekavās raksti vajadzīgo jautājumu un
svītriņu vietā ieraksti vārdu *bērzs* vajadzīgajā locījumā.

B ē r z s (vienskaitlis)

Mūsu dārzā aug (kas?) liels _____. Zem (_____) _____
ir dārza sols. (_____) _____ ir balta miza, ko sauc par tāsi. Es mīlu
(_____) veco _____. Ar (_____) _____ mums saistās
dažādi notikumi. Reiz brālītis bija uzkāpis (_____) _____ un
netika vairs zemē. _____, cik tu esi jauks!

B ē r z i (daudzskaitlis)

Mežmalā auga vairāki (_____) _____. Mēs apsēdāmies
(_____) _____ ēnā. (_____) _____ tikko bija izplaukušas
lapas. Mēs nolēmām arī mūsu mājas priekšā iestādīt (_____) divus _____
Mes varētu lepoties ar (_____) saviem _____, kad tie paaugtos.
Putniņi varētu (_____) _____ vīt savas lizdiņas.
_____, jūs esat skaisti koki!

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 54. - 55. lp.; 4. izd. 62. - 64. lp.

89. uzdevums

Lietvārdi

1. deklinācija a-celms

Izdomā un uzraksti 10 teikumus, kušos katrā būtu kāds no vīriešu dzimtes 1. deklinācijas vārdiem ar galotni -s vai -š vienskaitļa vai daudzskaitļa akuzatīvā!

Paraugs: Ko tu nopirki?

Ko Juris redz pa logu?

Es nopirku cimdus.

Juris redz pa logu putņus.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 45. - 46., 56. lp.; 4. izd. 53. - 54., 64. lp.

90. uzdevums

Vārdu šķiru analīze

_____	Mēs
_____	lēni
_____	staigājām
_____	gar
_____	ezeru
_____	šurp
_____	un
_____	turp.

_____	Bērzam
_____	ir
_____	balta
_____	miza,
_____	ko
_____	sauc
_____	par
_____	tāsi.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 54. - 59. lp.; 4. izd. 62. - 67. lp.

91. uzdevums

1. un 2. deklinācija. vīriešu dzimte

Uzraksti šos lietvārdus vienskaitļa akuzātīvā un nōminātīvā!

sunīt-, gailīt-, putn-, kakt-, krekl-, krēsl-, stikl-, mākon-, skursten-, pulver-,
nazīt-, biedr-, Pēter-, Pēterīt-, pulksten-, latviet-, jauniet-, tautiet-, vāciet-,
sun-, zaķīt-

Akuzātīvs ko?

Nōminātīvs kas?

[illegible]

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 56. - 59. lp.; 4. izd. 65. - 67. lp.

92. uzdevums

Lietvārdu un kādeņu locīšana

2. deklinācija: vīriešu dzimte, galotne -is

Vienskaitlis

N. kas?	<u>pulkstenis</u>	<u>Alvis</u>	<u>Valdis</u>
Ģ. kā?	_____	_____	_____
D. kam?	_____	_____	_____
A. ko?	_____	_____	_____
I. ar ko?	_____	_____	_____
L. kur? kad?	_____	_____	_____
V. (uzruna)	_____	_____	_____

Daudzskaitlis

N. kas?	_____	_____	_____
Ģ. kā?	_____	_____	_____
D. kam?	_____	_____	_____
A. ko?	_____	_____	_____
I. ar ko?	_____	_____	_____
L. kur? kad?	_____	_____	_____
V. (uzruna)	_____	_____	_____

Celma patskanis:

(redzams vienskaitļa datīvā!)

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 56. - 59. lp.; 4. izd. 65. - 67. lp.

92.a uzdevums

Lietvārdu un kādenu locīšana

2. deklinācija: vīriešu dzimte, galotne -is

Vienskaitlis

N. kas?	<u>šaurš mētelis</u>	<u>vēls pavasaris</u>	<u>ass dadzis</u>
Ģ. kā?	_____	_____	_____
D. kam?	_____	_____	_____
A. ko?	_____	_____	_____
I. ar ko?	_____	_____	_____
L. kur? kad?	_____	_____	_____
V. (uzruna)	_____	_____	_____

Daudzskaitlis

N. kas?	_____	_____	_____
Ģ. kā?	_____	_____	_____
D. kam?	_____	_____	_____
A. ko?	_____	_____	_____
I. ar ko?	_____	_____	_____
L. kur? kad?	_____	_____	_____
V. (uzruna)	_____	_____	_____

Celma patskanis:

(redzams vienskaitļa datīvā!)

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 56. - 59. lp.; 4. izd. 65. - 67. lp.

92.b uzdevums

Lietvārdu un kādeņu locīšana

2. deklinācija: vīriešu dzimte, galotne -is

Vienskaitlis

N. kas? brūns lācis stalts briedis mazs zāķītis

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? kad? _____

V. (uzruna) _____

Daudzskaitlis

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? kad? _____

V. (uzruna) _____

Celma patskanis:

(redzams vienskaitļa datīva galotnē!)

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 56. - 59. lp.; 4. izd. 65. - 67. lp.

92.c uzdevums

Lietvārdu un kādeņu locīšana

2. deklinācija: vīriešu dzimte, galotne -is

Vienskaitlis

N. kas? raibs suns gudrs bebris jauns teātris

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? kad? _____

V. (uzruna) _____

Daudzskaitlis

N. kās? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? kad? _____

V. (uzruna) _____

Celma patskanis:

(redzams vienskaitļa datīva galotnē!)

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 56. - 59. lp.; 4. izd. 65. - 67. lp.

93. uzdevums

Iekavās raksti vajadzīgo jautājumu un
svītrīņu vietā ieraksti vārdu dzejolis vajadzīgajā locījumā.

D z e j o l u m ā c ī š a n a

Man jāamācās (kas?) skaists _____. ()

_____ virsraksts ir *Tēvzemes sarga lūgšana*. () Šim _____ ir

tikai divi panti. Es () _____ iemācīšos vienā vakarā.

() Ar šo _____ man būs jāstājas publikas priekšā 18.

novembrī. () Šinī _____ Andrejs Eglītis runā par tēvzemes
sargāšanu.

Manā skolas grāmatā ir tikai () nedaudzi _____. Bet

maniem vecākiem ir daudz () _____ grāmatu. ()
dažiem

_____ ir atskaņas. () Tādus _____ viegli mācīties.

Skolas sarīkojumos mēs vienmēr uzstājamies () ar _____.

() Daudzos _____ ir ļoti skaista valoda.

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 56. - 59. lp.; 4. izd. 65. - 67. lp.

94. uzdevums

Izdomā teikumus. kuros katrā būtu lietvārds ar galotni -is uzrakstīts datīvā!
Raksti tos pašus teikumus vienskaitlī un daudzskaitlī! Lieto apzīmētājus!

Piemēram: Es dāvināju grāmatas **savam** brālim.
Es dāvināju grāmatas **saviem** brāļiem.

1. Kam tu zvani? viensk. _____

Kam tu zvani? daudzsk. _____

2. Kam tu atbildi? viensk. _____

daudzsk. _____

3. Kam tu dod (kaut ko)? viensk. _____

daudzsk. _____

4. Kam tu lec pāri? viensk. _____

daudzsk. _____

5. Kam tu apei apkārt? viensk. _____

daudzsk. _____

6. Cauri kam tu izej? viensk. _____

daudzsk. _____

7. Līdz kurienei tu aizej? viensk. _____

daudzsk. _____

8. Kam tu uzliec roku? viensk. _____

daudzsk. _____

9. Kam pieder (kaut kas)? viensk. _____

daudzsk. _____

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 45. - 46., 59. lp.; 4. izd. 53. - 54., 67. lp.

95. uzdevums

Vārdu šķiru analīze

_____	Es
_____	jūtu
_____	virtuvē
_____	cepešu
_____	smaržu.

_____	Kam
_____	tu
_____	dosi
_____	skaistās
_____	dāvanas.
_____	Rau,
_____	ko
_____	šis
_____	izdomāja!
_____	Pirmo
_____	reizi
_____	mūžā!

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 59 - 60. lp.; 4. izd. 68. lp.

96. uzdevums

Lietvārdu un kādeņu locīšana

3. deklinācija: vīriešu dzimte, galotne -us

Vingrinies locīt lietvārdus ar galotni -us !

ledus, medus, lietus, alus, krogus, tirgus, vidus, dienvidus, apvidus, viltus, klepus, kāsus, Markus, Mikus; šeit pieder arī vārdi: Jēzus, Kristus.

Uzraksti visos locījumos četrus no šiem vārdiem!

Vienskaitlis

N. kas?	<u>biezs ledus</u>	<u>kalnains apvidus</u>
Ģ. kā?	_____	_____
D. kam?	_____	_____
A. ko?	_____	_____
I. ar ko	_____	_____
L. kur? kad?	_____	_____
V. (uzruna)	_____	_____

Daudzskaitlis

N. kas?	_____	_____
Ģ. kā?	_____	_____
D. kam?	_____	_____
A. ko?	_____	_____
I. ar ko?	_____	_____
L. kur? kad?	_____	_____
V. (uzruna)	_____	_____

96. uzdevuma turpinājums

Vienskaitlis

N. kas?

launs viltus

stipors alus

Ĝ. k^ā?

D. kam?

A. ko?

I. ar ko?

L. kur? kad?

V. (uzruna)

Daudzskaitlis

N. kas?

Ĝ. k $\bar{a}$?

D. kam?

A. ko?

I. ar ko?

L. kur? kad?

V. (uzruna)

Celma patskanis:

(redzams vienskaitļa datīva galotnē!)

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 59. - 60. lp.; 4. izd. 68. lp.

97. uzdevums

Iekavās raksti vajadzīgo jautājumu un
svītrīņu vietā ieraksti vārdu medus vajadzīgajā locījumā.

M e d u s (vienskaitlis)

(Kas?) _____ ir veselīgāka saldumviela nekā cukurs. Man
patīk () _____ saldums. () _____
ir īpatnēja garša. Kad māte iet uz veikalu, es katrreiz lūdzu, lai nopērk arī
() _____ Brokastīs es dzeņu tēju () ar _____ .
(Kur?) _____ ir daudz veselībai nepieciešamu vielu.

98. uzdevums

Lietvārdi ar galotni -us: ledus, medus, lietus, alus, krogus, tirgus, vidus,
dienvidus, apvidus, viltus, klepus, kāsus, Markus, Mikus, Jēzus, Kristus.

Izdomā un uzraksti sešus teikumus, kuros ir kāds no -us vārdiem
vienskaitļa lokatīvā!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 59. - 60. lp.; 4. izd. 68. lp.

98.a uzdevums

3. deklinācijas lietvārdi

ar galotni -us: ledus, medus, lietus, alus, krogus, tirgus, vidus, dienvidus, apvidus, viltus, klepus, kāsus, Markus, Mikus, Jēzus, Kristus.

Rakstiet dotos vārdus attiecīgajā locījumā!
(Kādeņiem rakstiet nenoteiktās galotnes!)

1. Mēs vakar bijām (kur?) (trokšņains tirgus) _____
2. Es saku paldies (kam?) (Jēzus Kristus) _____ par saviem vecākiem!
3. Man patīk (kā?) (svaigs medus) _____ smarža.
4. Jums rīt jāiet līdz (tāls tirgus) _____
5. Jānis netiek vaļā no (ass klepus) _____
6. Pašlaik laukā sāk līt (sīks lietuss) _____
7. Vakars bija lietus vētra (kur?) (plašs apviduss) _____
8. Vecāsmātes kafijai ir (kā?) (salds medus) _____ garša.
9. Vai jūs varat iztikt bez (rūgts alus) _____
10. Pie mums līst (lēns lietus) _____
11. Slidotājs slido pa (plāns ledus) _____
12. Tēvs bija naktī (kā? kādā?) (alus) _____ (kur?) (krogus) _____
13. Tas notika pašā (kā? kādā?) (dienvidus) _____ laikā.
14. Izvairies no (viltus) _____ cilvēkiem!
15. Manu draudzeni moka (sausss klepus) _____
16. Šī mazā ir (kā?) (Mikus) _____ soma, un
tā lielā ir (kā?) (Markus) _____ soma.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 59. - 60. lp.; 4. izd. 68. lp.

98.b uzdevums

3. deklinācijas lietvārdi

ar galotni -us: ledus, medus, lietus, alus, krogus, tirgus, vidus, dienvidus, apvidus, viltus, klepus, kāsus, Markus, Mikus, Jēzus, Kristus.

Rakstiet dotos vārdus attiecīgajā locījumā!

(Kādeņiem rakstiet nenoteiktās galotnes!)

1. Laiva iebrauca ezerā līdz (pats vidus) _____
2. Automašīna apstājās uz (biezs ledus) _____
3. Tava māte brauks uz (tuvs tirgus) _____
4. Mikus apceļoja (tāli apvidi) _____
5. Viņš salasīja (kā?) (dažādi apvidi) _____ augus.
6. Mana māsa nebaidās no (silts lietuss) _____
7. Mūsu baznīca ir celta par godu (Jēzus Kristus) _____
8. Lapsene iekrita (tīrs alus) _____
9. Jūsu ledusskapī nav (kā?) (dzidrs ledus) _____
10. Mušas pielīpa pie (lipīgs medus) _____

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 59. - 60. lp.; 4. izd. 68. lp.

98.c uzdevums

3. deklinācijas lietvārdi

Rakstiet dotos vārdus attiecīgajā locījumā, un kādeniem rakstiet nenoteiktās galotnes!

1. Tu nes (auksts alus) _____
caur (straujš lietus) _____
2. (Kur?) (Daudzi apvidi) _____ ir skaisti tautas tērpi.
3. Man nav (tīrs ledus) _____
4. Pēterim ir (dziļš klepus) _____
5. Dod man (kā?) (salds medus) _____ maizi.
6. Brauksim visi uz (liels tirgus) _____ !
7. Uz (plāns ledus) _____ nedrīkst slidot, bet
pa (biezs ledus) _____ var staigāt.
8. Vai tu vari iztikt bez (salds alus) _____ ?
9. Man ir vairāk (kā?) (dzidrs ledus) _____ nekā tev.
10. Es iešūšu rāvējslēdzēju pašā drēbes (vidus) _____
11. Liksim (kā?) (ledus) _____ gabalus spainī!
12. Vai tu cepsi (medus) _____ maizītes?
13. Tēvs jau atbrauca no (tirgus) _____
14. Cik tālu ir līdz (meža vidus) _____
15. Es ceru, ka šīs zāles palīdzēs (tavs klepus) _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 59. - 60. lp.; 4. izd. 68. lp.

98.d uzdevums

3. deklinācijas lietvārdi

Rakstiet dotos vārdus attiecīgajā locījumā, un kādeniem rakstiet nenoteiktās galotnes!

1. Es nevaru dzīvot bez (salds medus) _____
2. Nestaigā pa (plāns ledus) _____ !
Tikai uz (biezs ledus) _____ drīkst staigāt.
3. Meitas pārbrauca no (tāls tirgus) _____
4. (Kā?) (Rūgts alus) _____ pilieni pilēja no cauras krūzes.
5. (Ass klepus) _____ moka Andri.
6. Man nav (auksts alus) _____
7. Es esmu bijusi (kur?) (vairāki apvidi) _____
8. Es nopirku (biezs medus) _____
9. Tu iebridi upē līdz (vidus) _____
10. Man ir daudz (kā?) (dzidrs ledus) _____
11. Cik tālu vēl līdz pilsētas (vidus) _____
12. Mūsu māja ir tuvu pie (tirgus) _____
13. Kam tu cep (medus) _____ kliņģerīšus?
14. Sasitīsim (ledus) _____ gabalus vēl sīkāk.
15. Vai tu šūsi rakstiņu lakatiņa (vidus) _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 45. - 47., 60. lp.; 4. izd. 53. - 55., 69. lp.

99. uzdevums

Vārdu šķiru analīze

_____	Es
_____	šorīt
_____	tirgū
_____	satiku
_____	Miku.
_____	Kuplā
_____	liepa
_____	vareni
_____	aug
_____	pašā
_____	dārza
_____	vidū.
_____	Vai,
_____	kā
_____	sāp!
_____	Jā,
_____	viņš
_____	noteikti
_____	atnāks!

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 59. - 61. lp.; 4. izd. 69. - 70. lp.

100. uzdevums

Lietvārdu un kādenu locīšana

2. deklinācija: vīriešu dzimte, beidzamie burti -ns un -ss.

Līdzskana celma lietvārdi: ūdens, rudens, akmens, asmens, zibens, tesmens, mēness

Uzraksti visos locījumos dzidrs ūdens un vēls rudens

Vienskaitlis

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kas? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? kad? _____

V. (uzruna) _____

Daudzskaitlis

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? kad? _____

V. (uzruna) _____

Celma patskanis:

(redzams vienskaitļa datīva galotnē!)

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 59. - 61. lp.; 4. izd. 69. - 70. lp.

100.a uzdevums

Lietvārdu un kādeņu locīšana

2. deklinācija: vīriešu dzimte, beidzamie burti -ns un ss.

Līdzskana celma lietvārdi: ūdens, rudens, akmens, asmens, zibens, tesmens, mēness

Raksti vārdus pareizajā locījumā un iekavās ieraksti attiecīgo locījuma jautājumul

1. Zemi mākoņi aizsedz () (bāls mēness) _____
2. Mēs meklējam () (mazs akmens) _____
3. Tur (kam?) (suns) _____ nebūs () (tīrs ūdens) _____
4. Vai tu esi () (traki suņi) _____ ārsts.
5. Es atradu () (ciets akmens) _____ gabalus ()
(sekls ūdens) _____
6. Šovakar spīd () (spožs mēness) _____ gaisma.
7. () (Rudens) _____ vakari ir bieži ļoti vēsi.
8. Ap planētu Marsu riņķo () (divi mēneši) _____
9. () (Visi akmeņi) _____ ir nolauzti daži gabali.
10. Uzasini naža () (asmens) _____
11. Tas bija varens () (zibens) _____ spēriens!
12. Mēs redzējām () (tāls zibens) _____ atspīdumu.
13. Jānis atnesa (kam?) (suns) _____ () (tīrs ūdens) _____
14. Es kalšu savu vārdu () (liels akmens) _____
15. Šovakar spīd () (spožs mēness) _____

Pārbaudiet savas atbildes!

Cik kļūdu? _____

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 59. - 61., 70.-71. lp.; 4. izd. 69. - 70., 80.-82. lp.

100.b uzdevums

Lietvārdi

2. deklinācija. vīriešu dzimte

Vielas ģenitīvs

Līdzskana celma lietvārdi: ūdens, rudens, akmens, asmens, zibens, mēness

Veido loģiskus teikumus, lietojot katru doto lietvārdu katrā daļā tikai vienu reizi!

I daļa

1. Mākoņi aizsedz bālu (kā gaismu?) _____ gaismu.
2. Šodien ir auksta (kā diena?) _____ diena.
3. Limonādei ir avota (kā garša?) _____ garša.
4. Es uzrāpos uz lielā vulkāna (kā virsas?) _____ virsas.
5. Vētrainā naktī šaudījās spilgtā (kā gaisma?) _____ gaisma.
6. Es griežu maizi ar naža (kā malu?) _____ malu.

II daļa

1. Man patīk (kā lapu?) _____ lapu krāsa.
2. Es krāsoju ar (kā krāsām?) _____ krāsām.
3. Vēsturē mācāmies par (kā laikmetu?) _____ laikmetu.
4. Cirvja (kā mala?) _____ mala ir robaina.
5. Pērkonā negaisa pēkšņā (kā gaisma?) _____ gaisma mani sabaidīja.
6. Gaisā naktī (kā gaismā?) _____ gaismā jānis lasīja avīzi.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 59. - 61., 70.-71. lp.; 4. izd. 69. - 70., 80.-82. lp.

100.c uzdevums

Lietvārdi

2. deklinācija, vīriešu dzimte

Prievārdi ar ģenitīvu

Līdzskana celma lietvārdi: ūdens, rudens, akmens, asmens, zibens, mēness

Viedo loģiskus teikumus, lietojot katru doto lietvārdu katrā daļā tikai vienu reizi!

I daļa

1. Laiva šūpojas virs (kā?) _____
2. Cirvis gatavots no (kā?) _____
3. Pērkona negaisā spožā (kā dēļ?) _____ dēļ es palieņu zem segām.
4. Pēc pelēkā (kā?) _____ nāk baltā ziema.
5. Izplatījuma (kosmosa) kuģis aizbrauca aiz (kā?) _____
6. Desa gulēja zem naža (kā?) _____

II daļa

1. Vāvere tupēja uz granīta (kā) _____
2. Naktī manas acis pierada pie gaišā (kā?) _____, kas spīdēja pie debesīm.
3. Pērkona negaisā pēc (kā?) _____ nāk skaļais grāviens.
4. Neliec pirkstu zem cirvja (kā?) _____
5. Pirms lietainā (kā?) _____ es sildos vasaras saulītē.
6. Alu darina no skaidra (kā?) _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 59. - 61., 70.-71. lp.; 4. izd. 69. - 70., 80.-82. lp.

100.d uzdevums

Lietvārdi

2. deklinācija. vīriešu dzimte

Prievārdi ar ģenitīvu

Līdzskana celma lietvārdi: ūdens, rudens, akmens, asmens, zibens, mēness

Raksti loģiskus teikumus, lietojot katru doto lietvārdu katrā daļā tikai vienu reizi!

Lietvārdu izvēles secība nav svarīga.

I daļa

1. (virs kā?) _____

2. (no kā?) _____

3. (kā dēļ?) _____

4. (pēc kā?) _____

5. (aiz kā?) _____

6. (zem kā?) _____

II daļa

1. (uz kā) _____

2. (pie kā?) _____

3. (pēc kā?) _____

4. (zem kā?) _____

5. (pirms kā?) _____

6. (no kā?) _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 60. - 61. lp.; 4. izd. 69. - 70. lp.

101. uzdevums

Iekavās raksti vajadzīgo jautājumu un
svītrīņu vietā ieraksti vārdu Ūdens vajadzīgajā locījumā.

Ūdens pievilkšanas spēks

(Vienskaitlis)

Vislabākais dzēriens slāpju dzesēšanai ir () tīrs _____ .
Izbraukumos ārpus pilsētas mēs arvien cenšamies apmesties () _____
tuvumā. Dabā () _____ ir savāds pievilkšanas spēks.
Kad mēs izbraucam no pilsētas, mēs arvien meklējam () _____,
vienalga, upi vai ezeru. () Ar _____ saistās visi
izbraukuma prieki - peldēšanās, makšķerēšana, vizināšanās ar laivu. Karstā
laikā vislabāk var atvēsināties (kur?) _____ .

(Daudzskaitlis)

Rakstnieks Jānis Jaunsudrabiņš ir uzrakstījis jauku grāmatu par
makšķerēšanu ar nosaukumu *Ūdeņi*. Ļoti daudz sava brīvā laika viņš ir
pavadījis ar makšķeri dažādu () _____ - upju vai ezeru
krastos. Jaunsudrabiņam visu mūžu ir bijusi saskare () ar
_____. Viņš () _____ ir saskatījis vienu no
skaistākajiem dabas veidiem.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 52. - 62. lp.; 4. izd. 60. - 71. lp.

102. uzdevums

Vīriešu dzimtes lietvārdi

Uzraksti desmit teikumus ar dažādiem vīriešu dzimtes lietvārdiem instrumentālī

lietvārda

galotne:

1. -s (I. ar ko?) _____
2. -s _____
3. -s _____
4. -š _____
5. -is _____
6. -is _____
7. -is _____
8. -ns, -ss _____
9. -us _____
10. -us _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 45. - 47., 62. lp.; 4. izd. 53. - 55., 71. lp.

103. uzdevums

Vārdu šķiru analīze

_____	Rudens
_____	vēji
_____	ir
_____	auksti.
_____	Kad
_____	mēs
_____	izbraucam
_____	no
_____	pilsētas,
_____	mēs
_____	arvien
_____	meklējam
_____	Ūdeni.
_____	Nē,
_____	es
_____	nekā
_____	par
_____	to
_____	nezinul

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 52. - 62. lp.; 4. izd. 60. - 71. lp.

104. uzdevums

Vīriešu dzimtes lietvārdi

No katras vīriešu dzimtes lietvārdu grupas izvēlies divus vārdus! Izdomā teikumus ar izvēlētajiem vārdiem, lai v i e n ā teikumā šis lietvārds būtu nōminātīvā, o t r ā teikumā lokatīvā! Uzraksti teikumus un pasvītrā šos lietvārdus!

1. deklinācija

(galotne -s) N. kas? _____

L. kur? _____

N. kas? _____

L. kur? _____

(galotne -š) N. kas? _____

L. kur? _____

N. kas? _____

L. kur? _____

2. deklinācija

(galotne -is) N. kas? _____

L. kur? _____

N. kas? _____

L. kur? _____

(galotne -s) N. kas? _____

L. kur? _____

N. kas? _____

L. kur? _____

104. uzdevuma turpinājums

3. deklinācija

(galotne -us) N. kas? _____

L. kur? _____

N. kas? _____

L. kur? _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 45. - 47., 62. lp.; 4. izd. 53. - 55., 71. lp.

105. uzdevums

Vārdu šķiru analīze

_____	Skaistā
_____	princese
_____	gulēja
_____	stikla
_____	zārkā
_____	ledus
_____	kalna
_____	galotnē.

_____	Kas
_____	tik
_____	skaļi
_____	runā
_____	pie
_____	mana
_____	loga?

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 63.-65. lp.; 4. izd. 71.-73. lp.

106. uzdevums

Lietvārdu un kādeņu locīšana.

4. deklinācija: sieviešu dzimte, galotne -a !

I e v ē r o, kas rakstīts par vīriešu dzimtes un kopdzimtes vārdiem

Ziemeles 3. izd. 63. lp. un 4. izd. 71.-72. lp.!

Vienskaitlis

N. kas? laba māsa labs puika

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? kad? _____

V. (uzruna) _____

Daudzskaitlis

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? kad? _____

V. (uzruna) _____

Celma patskanis, kas parādās viensk. datīvā: _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 63.-65. lp.; 4. izd. 71.-73. lp.

107. uzdevums

Lietvārdu un kādeņu locīšana.

4. deklinācija: sieviešu dzimte, galotne -a !

Ievēro, kas rakstīts par vīriešu dzimtes un kopdzimtes vārdiem un uzvārdiem Ziemeles 3. izd. 63. lp. un 4. izd. 71.-72. lp.!

Vienskaitlis

N. kas?	Aina Liepa	Vilis Liepa
Ģ. kā?	_____	_____
D. kam?	_____	_____
A. ko?	_____	_____
I. ar ko?	_____	_____
L. kur? kad?	_____	_____
V. (uzruna!)	_____	_____

Celma patskanis: _____

(redzams vienskaitļa datīvā!)

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 63.-65. lp.; 4. izd. 71.-73. lp.

108. uzdevums

Lietvārdu un kādenu locīšana.

4. deklinācija: sieviešu dzimte, galotne -a!

Uzraksti desmit lietvārdus ar vienskaitļa nōminātīva galotni -a vienskaitļa un daudzskaitļa **d a t i v ā** un **l o k a t i v ā**!

Nōm. viensk.

Dat. viensk./daudzsk.

Lok. viensk./daudzsk.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 63.-65. lp.; 4. izd. 71.-73. lp.

109. uzdevums

4. deklinācija: sieviešu dzimte, galotne -a!

Svītriņu vietā raksti vārdu **Aspazija** vai **grāmatas** vajadzīgajā locījumā un iekavās ieraksti vajadzīgo jautājumu!

Aspazija (vienskaitlī)

Aspazija ir dzejniece. Skolas eglītes sarīkojumā es deklamēju (**kā?**) _____

dzejoli **Ziemsvētki**. () _____ ir daudz jauku dzejoļu. Es

() _____ esmu redzējis tikai fotografijās; jo viņa mira 1943.

gadā. () Ar _____ iepazīties es varu tikai caur viņas

darbiem - dzejoļiem, lugām, tēlojumiem.

Grāmatas (daudzskaitlis)

Man ir () _____ gan latviešu, gan angļu valodā. Mans

() _____ plaukts jau ir gandrīz pilns. Manām () _____

tur drīz nebūs vietas. Parasti es lasu () _____ vakaros. Daudzas

jaukas vakara stundas es pavadu () ar _____.

() _____ ir pasakas un stāsti, kā arī interesantas ziņas

par dabas zinātnēm, par svešām zemēm un tautām.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 63.-65. lp.; 4. izd. 71.-73. lp.

110. uzdevums

4. deklinācija: sieviešu dzimte. galotne -a!

Uzraksti teikumus ar lietvārdiem, kam vienskaitļa nōminatīva galotne ir -a vienskaitļa un daudzskaitļa **d a t ī v ā!** Lieto katru kādeni un lietvārdu tikai vienu reizi!

1. Kam ir zaļa krāsa? v. _____

d. _____

2. Kam patīk puikas? v. _____

d. _____

3. Kam tu iedevi grāmatu? v. _____

d. _____

4. Kam ir daudz naudas? v. _____

d. _____

5. Kam tu mēģini trāpīt? _____

d. _____

6. Kam nav spēka? v. _____

d. _____

7. Kam tu apei apkārt? v. _____

d. _____

8. Kam tu izlien cauri? v. _____

d. _____

9. Kam tu pārlec pāri? v. _____

d. _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 65.-67. lp.; 4. izd. 74.-77. lp.

111. uzdevums

5. deklinācija: sieviešu dzimte, galotne -e !

Vienskaitlis

N. kas? spoža zvaigzne maziņa karote

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? kad? _____

V. (uzruna!) _____

Daudzskaitlis

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? _____

V. (uzruna!) _____

Celma patskanis

(redzams vienskaitļa datīvā!)

111. uzdevuma turpinājums

5. deklinācija

Vienskaitlis

N. kas? gaŗa slēpe viena jūdze

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? kad? _____

V. (uzruna!) _____

Daudzskaitlis

N. kas? _____ divas jūdzes

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? _____

V. (uzruna!) _____

Celma patskais _____

(redzams vienskaitļa datīvā!)

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 65.-67. lp.; 4. izd. 74.-77. lp.

112. uzdevums

5. deklinācija: sieviešu dzimte, galotne -e l

Svītriņu vietā raksti doto vārdu daudzskaitļa genitīvā!

egles _____ skujas ir asas.

zvaigznes Man patīk _____ mirdzums.

makšķeres Es nopirku _____ āķus.

drēbes Mūsu _____ skapis ir liels.

zemes Es pazīstu daudz _____ karogus.

slēpes _____ gali ir uzliekti.

burves Vai tev patīk _____ pasakas?

sveces _____ gaismā ir maiga.

klases Visu _____ skolēni sanāca zālē.

cigaretēs _____ smēķēšana nav veselīga.

avīzes Netin puķu pušķi _____ papīrā!

slīdes Vilciens iet pa _____ ceļu.

jūdzes Mēs jau esam nobraukuši simtu _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 65.-67. lp.; 4. izd. 74.-77. lp.

112.a uzdevums

5. deklinācija: sieviešu dzimte, galotne **-e**.

(kuņķos līdzskani galotnes priekšā mīkstina neregulāri vai nemīkstina nemaz.

Svītriņu vietā raksti doto vārdu daudzskaitļa ģenitīvā!

aste	Jurim jāizmērī zaķu _____ gaņums.
kaste	Vai tu zini visu koka _____ svaru?
liste	Es izlasīju visu kandinātu _____ saturu.
biste	Muzejā atvēra slaveno valsts vīru _____ izstādi.
karāliste	Visu _____ varas ar laiku sabrūk.
kase	Saskaiti veikalā visu _____ naudu!
pase	Vai tu pierakstīji viesu _____ numurus?
mute	Man netik cilvēku _____ smaka.
gāze	Es varu izšķirt dažādu _____ smaku.
sacikste	Izlasi rūpīgi rītdienas _____ sarakstu!
rīkste	Bērziem ir vislabākie _____ zari!
plekste	_____ gaļa ir ļoti garšīga.
sekste	Cik sarkana ir mazo cāļu _____ krāsa!

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 65.-67. lp.; 4. izd. 74.-77. lp.

113. uzdevums

5. deklinācija: sieviešu dzimte, galotne **-e**!

I e g a u m ē 5. deklinācijas uzvārdu locīšanu, kā paskaidrots

Ziemeles 3. izd. 66. lp. un 4. izd. 75. lp.!

Loki sekojošos vārdus vienskaitlī!

Vienskaitlis

N. kas?	Anete Egle	Edvīns Egle
Ģ. kā?	_____	_____
D. kam?	_____	_____
A. ko?	_____	_____
I. ar ko?	_____	_____
L. kur? kad?	_____	_____
V. (uzruna!)	_____	_____

Celma patskanis _____

(redzams vienskaitļa datīvā!)

Vārds _____ Datums _____
Ziemeles 3. izd. 65.-67. lp.; 4. izd. 74.-77. lp.

114. uzdevums

Kopdzimtes vārdi.

Svītrīņu vietā raksti vajadzīgās galotnes!

Mūsu dārzā bija sanākuši kaimiņu puik_____. Brālis katram puik_____ deva pa ābolam. Visiem puik_____ saldie āboli garšoja. Puik_____ skaļi sarunājās.

Vislielākais pļāpa bija Harijs Apse. (Kā?) Aps_____ māsa Liene bija istabā pie manis. Tēvs man un Lienei Aps_____ lika iet dārzā un teikt Harijam

Aps_____ un citiem pļāp_____, lai viņi uzvedas klusāk.

115. uzdevums

Svītrīņu vietā raksti vārdu kurpe vajadzīgajā locījumā un iekavās attiecīgo jautājumu!

Kurpes (vienskaitlis)

Man ir pazudusi () labās kājas _____. () _____ aukla vien guļ uz grīdas blakus () kreisās kājas _____. Es visur izmeklējos, bet nevaru nekur atrast () pazudušo _____.

() Ar vienu _____ vien tak nevar nekur iet!

(Kur?) Kreisās kājas _____ es atradu iebāztas abas zeķes.

(Daudzskaitlis)

Man ir vēl () skolas _____. Tas ir mans otrs () _____ pāris. Bet () skolas _____ ir cauras zoles. Gribēju

() šīs _____ aiznest kurpniekam pazolēt. Es būtu gājis

() ar vecajām _____, bet nu būs jāiet basām kājām. Mans

brālis ir mazāks par mani, () viņa _____ manas kājas neiet iekšā.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 45. - 47., 67. lp.; 4. izd. 53. - 55., 77. lp.

Vārdu šķiru analīze

116. uzdevums

_____	No
_____	egļu
_____	meža
_____	mēs
_____	pārnesām
_____	Ziemsvētku
_____	eglīti.
_____	No
_____	biezā
_____	egļu
_____	mēža
_____	mēs
_____	ar
_____	sirmo
_____	vectēvu
_____	steigšus
_____	pārnesām
_____	vienu
_____	kuplu
_____	eglīti.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 67.-69. lp.; 4. izd. 77.-79. lp.

117. uzdevums

6. deklinācija: sieviešu dzimte, galotne -s!

Vienskaitlis

N. kas?

plaša telts

dziļa krāsns

Ģ. kā?

D. kam?

A. ko?

I. ar ko?

L. kur? kad?

V. (uzruna!)

Daudzskaitlis

N. kas?

Ģ. kā?

D. kam?

A. ko?

I. ar ko?

L. kur?

V. (uzruna!)

Celma patskanis: _____

(redzams vienskaitļa datīvā!)

117. uzdevuma turpinājums

6. deklinācija

Vienskaitlis

N. kas?

skaļa balss

zila debess

Ģ. kā?

D. kam?

A. ko?

I. ar ko?

L. kur? kad?

V. (uzruna!)

Daudzskaitlis

N. kas?

Ģ. kā?

D. kam?

A. ko?

I. ar ko?

L. kur?

V. (uzruna!)

Celma patskanis:

(redzams vienskaitļa datīvā!)

117. uzdevuma turpinājums

6. deklinācija

Vienskaitlis

N. kas?

skaļa balss

zila debess

Ģ. kā?

D. kam?

A. ko?

I. ar ko?

L. kur? kad?

V. (uzruna!)

Daudzskaitlis

N. kas?

Ģ. kā?

D. kam?

A. ko?

I. ar ko?

L. kur?

V. (uzruna!)

Celma patskanis:
(redzams vienskaitļa datīvā!)

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 67.-69. lp.; 4. izd. 77.-79. lp.

117.a uzdevums

Lietvārdi

6. deklinācija: sieviešu dzimte, galotne -s!

Loki 6. deklinācijas lietvārdus: *zoss acs* un *govs kūts*

Vienskaitlis

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? kad? _____

V. (uzrunā!) _____

Daudzskaitlis

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? _____

V. (uzrunā!) _____

Celma patskanis: _____

(redzams vienskaitļa datīvā!)

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 67.-69. lp.; 4. izd. 77.-79. lp.

117.b uzdevums

6. deklinācija: sieviešu dzimte, galotne -a!

I e g a u m ē 6. deklinācijas uzvārdu locīšanu, kā paskaidrots

Ziemeles 4. izd. 78. lp.!

Uzraksti vienskaitļa locījumos sekojošos vārdus!

Vienskaitlis

N. kas?

Mareta Grunts

Viesturs Grunts

Ģ. kā?

D. kam?

A. ko?

I. ar ko?

L. kur? kad?

V. (uzrunā!)

Celma patskanis: _____

(redzams vienskaitļa datīvā!)

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 67.-69. lp.; 4. izd. 77.-79. lp.

118. uzdevums

Svītriņu vietā raksti vārdu **acs** vajadzīgajā locījumā un iekavās attiecīgo
jautājumu!

Acis

Vienskaitlis

Man sāpēja (kas?) kreisā _____. (Kā?) _____ baltums bija
pavisam sarkans. Iekaisušai () _____ vajadzīga ārstēšana.
Ārsts apskatīja () manu sāpošo _____. () Ar šo
_____ es nedrīkstēju lasīt, tādēļ tai uzlika pārsēju. Man bija jāpilina
(kur?) _____ zāles.

Daudzskaitlis

Tagad man () abas _____ veselās. Bet reiz man bija iekaisuši
abu (kā?) _____ plakstieni. Cilvēku (kam?) _____ ir dažāda krāsa
- zila, brūna, pelēcīga, zaļgana. Es taupu () savas _____ un nekad
nelasu, kad sāk krēslot. () Ar _____ jābūt ļoti uzmanīgam.
Dažreiz vējš iepūš (kur?) _____ grūzus, un tie nejauki grauž.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 67.-69. lp.; 4. izd. 77.-79. lp.

118.a uzdevums

6. deklinācija: sieviešu dzimte, galotne -s!

S a t u r a ģenitīvs u.c.

Raksti lietvārdu vienskaitļa ģenitīvā!

sāls Pārdod man vienu maisu _____

smilts Gar upes krastu sakrāva simtiem maisu _____

asins No svaigās gaļas pietecēja krūze _____

zoss Kaķis apēda gabalu ceptās _____

auss Dod man gabalu cūkas _____

uguns Ziemas laikā lielajā krāsnī nebija nemaz _____

sirds Meita saviem vecākiem sagādāja _____ sāpes.

klēts Glabā labi _____ atslēgas!

kūts Pavasarī celsim jaunu _____ jumtu.

pirts Sakurini labi _____ krāsnī!

balss Puikam iekaisa _____ rīkle.

debess Meitenes kleita bija _____ zilā krāsā.

acs Jānim bija labās _____ iekaisums.

auss Juris mocījās ar _____ sāpēm.

118. a uzdevuma turpinājums

Pēc desmitu, simtu, tūkstošu un padsmiņu skaitļiem
lietvārdu lieto ģenitīvā!

Raksti doto lietvārdu daudzskaitļa ģenitīvā!

pils Ķēniņam piederēja simts _____

krāsns Pilī bija divdesmit mūža _____

nakts Skauti pavadīja laukā septiņpadsmit _____

cilts Lielās tautās ietilpst simtiem _____

zivs Jūrā dzīvo tūkstošiem _____

govs Saimniekam bija trīsdemī _____

birzs (bērzu mežs) Ceļodams pa Kurzemi es saskaitīju deviņpadsmit _____

dzelzs Pie rūpnīcas vārtiem bija samests daudz _____

kārts Piemājas žogiem vajaga daudz _____

pāksts Padod man šķīvi zirņu _____

valsts Konferencē sanāca visu Eiropas _____ vadoņi.

vēstis Atsūti man visas 1986. gada Zelta Vārtu _____ burtnīcas!

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 67.-69. lp.; 4. izd. 77.-79. lp.

118.b uzdevums

Lietvārdi

6. deklinācija: sieviešu dzimte, galotne -s!

Vienskaitļa ģenitīvs ar prievārdiem

Raksti visus dotos lietvārdus
pareizajā locījumā vienskaitlī!

1. Muša uzlaidās uz (zivs) _____
2. Mazais teliņš paslēpās aiz (govs) _____
3. Paliec spilvenu zem (auss) _____
4. Ķēniņš palika bez savas (pils) _____
5. Putnu būrīšus dažreiz gatavo no (drāts) _____
6. Saktiņa Ilzei piesprausta pie (krūts) _____
7. Māte aizbrauca pēc (zoss) _____
8. Peles dzīvo apakš (klēts) _____
9. Mēness parādījās virs (kūts) _____
10. Skaistā princese bija bez (sirds) _____
11. Pasaku pils gatavo no (smilts) _____
12. Tēvs pārnāca ar spaini sulas no bērzu (birzs) _____
13. Katliņš vārās uz (plīts) _____
14. Gaļa cepas virs (uguns) _____
15. Nevar dzīvot bez (sāls) _____
16. Pēc (pirts) _____ jādzer silta tēja.
17. Jānis pazuda bez (vēsts) _____
18. Gaisma aust pēc tumšas (nakts) _____
19. Pieliec vienu roku pie (acs) _____, otru pie (auss) _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 67.-69. lp.; 4. izd. 77.-79. lp.

119. uzdevums

6. deklinācija: sieviešu dzimte, galotne -s!

Sadomā un uzraksti demit teikumus ar sieviešu dzimtes -s vārdiem vienskaitļa
un daudzskaitļa datīvā!

1. v. _____

d. _____

2. v. _____

d. _____

3. v. _____

d. _____

4. v. _____

d. _____

5. v. _____

d. _____

6. v. _____

d. _____

7. v. _____

d. _____

8. v. _____

d. _____

9. a. _____

d. _____

10. v. _____

d. _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 45. - 47., 69. lp.; 4. izd. 53. - 55., 79. lp.

120. uzdevums

Vārdu šķiru analīze

_____	Vecās
_____	pils
_____	logos
_____	viņi
_____	redzēja
_____	spožas
_____	ugunis.

_____	Visgrūtāk
_____	Pēterim
_____	klājas,
_____	kad
_____	spožā
_____	pavasara
_____	saule
_____	strauji
_____	izkausē
_____	ledu
_____	platajā
_____	Daugavā.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 70.-71. lp.; 4. izd. 80.-82. lp.

121. uzdevums

Lietvārdu locīšana

Ģenitīva lietošana

Uzraksti par katru no minētajiem ģenitīva lietošanas gadījumiem trīs piemērus teikumos! Skati piemērus Ziemeles grāmatā vai citā, kurā visi šie ģenitīva lietošanas gadījumi būtu paskaidroti!

1. Nepiederības ģenitīvs ar vārdiem trūkst, vajag, nevajag, nav!

a) _____

b) _____

c) _____

2. Ģenitīvs ar apstākļiem(adverbiem) daudz, maz, vairāk, mazāk, tik, cik,

a) _____

b) _____

c) _____

3. Ģenitīvs ar prievārdiem (prepozīcijām) aiz, apakš, zem, bez, kopš, no, pie, pēc, pirms, priekš, virs, virspus, augšpus, apakšpus, leļpus, ārpus, iekšpus, otrpus, vinnus, šaipus, dēļ. (ar lietvārdu vienskaitlī!)

a) _____

b) _____

c) _____

4. Dalāmais ģenitīvs ar vārdiem, kā, piem., daļa, puse, trešā daļa, gabals, pulks, desmit, divpadsmit, simt, tūkstoš.

a) _____

b) _____

c) _____

121. uzdevuma turpinājums

5. Satura ģenitīvs.

- a) _____
- b) _____
- c) _____

6. Vielas ģenitīvs.

- a) _____
- b) _____
- c) _____

7. Piederības ģenitīvs.

- a) _____
- b) _____
- c) _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 70.-71. lp.; 4. izd. 80.-82. lp.

121.a uzdevums

Lietvārdi

Ģenitīva lietošana

Uzraksti teikumus, lietojot sekojošos vārdus kopā ar lietvārdiem **ģenitīvā**

1. (vajag) _____

2. (nav) _____

3. (daudz) _____

4. (vairāk) _____

5. (kopš) _____

6. (ārpus) _____

7. (trešā daļa) _____

8. (divdesmit) _____

Lieto sekojošos lietvārdus teikumā vienskaitļa **ģenitīva** locījumā!

9. (ūdens) _____

10. (rudens) _____

11. (medus) _____

12. (ledus) _____

13. (klints) _____

14. (sirds) _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 52.-69. lp.; 4. izd. 60.-79. lp.; izdalītā lietvārdu lapa

121.b uzdevums

Lietvārdi

1. Cik deklinācijās (jeb grupās) latviešu valodā sadala lietvārdus? _____

2. Cik deklinācijās sadala vīriešu dzimtes lietvārdus, _____

sieviešu dzimtes lietvārdus? _____

3. Uzraksti, kādas lietvārdu galotnes ir kuņā deklinācijā un pie kādas dzimtes pieder šie lietvārdi ar attiecīgajām galotnēm?

	<u>galotne</u>	<u>piemērs</u>	<u>dzimte</u>
1. dekl.	_____	_____	_____
2. dekl.	_____	_____	_____
3. dekl.	_____	_____	_____
4. dekl.	_____	_____	_____
5. dekl.	_____	_____	_____
6. dekl.	_____	_____	_____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 70.-71. lp.; 4. izd. 80.-82. lp.

122. uzdevums

Lietvārdi

Ģenitīva lietošana

Es dabūju Valentīna karti no

Aijas un

Alvja,

Kaijas,

Intas un

Alža un

Zintas,

Valža,

Modža un

Maijas un

Spodža,

Paijas,

Janča un

Balvja un

Kranča.

Es savācu visas pie sevis,

Bet man nav nevienas no tevis.

(Anon. 158. Mazputniņā)

Kuņā locījumā ir šie vārdi? _____

Uzraksti vienskaitļa nōminātīvā atsevišķi zēnu un meiteņu vārdus!

Zēni

Meitenes

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 73.-74. lp.; 4. izd. 84.-85. lp.

123. uzdevums

Uzraksti vienskaitļa un daudzskaitļa lokatīvā sekojošos vārdus!

Nominatīvs - kas?

Lokatīvs - kur?

zila jūra

plata iela

zaļa egle

liela klase

vecā pils

tumša nakts

spoža uguns

vēls vakars

auksts vējš

drūms rudens

dziļš ūdens

agrs rīts

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 73.-74. lp.; 4. izd. 84.-85. lp.

124. uzdevums

Dotajos teikumos pārveido vārdus, kas iekavās, lokātīvā!

a) Lokātīvs norāda vietu.

Arājs ar (kalniņš) _____, avots tek (lejiņa) _____.

Strauta (mala) _____ ganīdama, (strauts) _____

metu vainadziņu. Varavīksne (debesis) _____, to nevar

salocīt. Tur (burvīga gaisma) _____ viss zaigo un

laistās. Ar laiviņu ielaidos irbes šaut (jūriņa) _____

b) Dažreiz lokātīvs izsaka **v i r z ī š a n o s** uz kādu vietu (kurp?):

(Mājas) _____ braucu, (mājas) _____ braucu,

kas gan mani (mājas) _____ gaida? Pūt, vējiņi, dzen laiviņu,

aizdzen mani (Kurzeme) _____! Ar gailīti (Rīga) _____

_____ braucu, trīs zirniņi (vezums) _____ Div'

dūjiņas (gaiss) _____ skrēja, div' bāliņi (kaŗš) _____

jāja. Es uzkāpu (kalniņš) _____ pašā kalna (galiņš) _____

c) Izteicieni iet ogās, sēnēs, pusdienā, vakariņās - nozīmē iet tur, kur aug ogas, sēnes, kur ēd pusdienu, vakariņas; t. i. (tas ir), iet ogas vai sēnes lasīt, iet pusdienu vai vakariņas ēst.

Uz lielo mežu mēs ejam (ogas) _____ un (sēnes) _____

Bērni, nāciet (brokastis) _____! Lūdzu, (pusdiena)

_____! Iesim (vakariņas) _____!

124. uzdevuma turpinājums

d) Dažreiz lokātīvs norāda **darbības rezultātu**:

Lauma satina dziju (kamols) _____. Ilga savija puķes
(vainags) _____ Strādnieki sakrāva sienu (kaudze) _____
_____. Zēni sagrāba lapas (guba) _____
Bērni saskrēja visi (viens pulciņš) _____

e) Dažreiz lokātīvs norāda darbības **laiku** (kad?):

(Diena) _____ ļaudis strādā, (nakts) _____ guļ,
(Vasara) _____ mēs bieži braucam uz jūru. (Pavasaris) _____
_____ kūst sniegs. (Rudens) _____ kokiem
lapas dzeltē un birst. (Ziema) _____ ezers aizsalst.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 45. - 47., 75. lp.; 4. izd. 53. - 55., 85. lp.

Vārdu šķiru analīze

125. uzdevums

_____	Arājs
_____	aŗ
_____	kalniņā,
_____	avots
_____	tek
_____	lejiņā.
_____	Kad
_____	iegājām
_____	atpakaļ
_____	savā
_____	klasē,
_____	tad
_____	jaunais
_____	skolotājs
_____	teica,
_____	ka
_____	lietus
_____	laikā
_____	nevajag
_____	iet
_____	laukā.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 75.-76. lp.; 4. izd. 86.-87. lp.

126. uzdevums

Uzraksti sekojošos vārdus daudzskaitļa nōminātīvā un datīvā!

Vienskaitlis

Daudzskaitlis

Nōminātīvs - kas?

Nōminātīvs - kas?

Datīvs - kam?

silta diena

zaļa lapa

mīļa māsa

kliba kāja

sārta roze

spoža spuldze

čakla strādniece

melna cepure

gaiša uguns

stāva klints

liela zivs

brūna govs

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 75.-76. lp.; 4. izd. 86.-87. lp.

127. uzdevums

Liec vārdus, kas iekavās, pēc vajadzības datīvā vai instrumentālī!

Tēvs pārnāca no bibliotēkas ar (jaunas grāmatas) _____

Jāņos pušķojam istabas ar (baltas puķes) _____ ,

ar (zaļas lapas) _____ .

Tā dzīvot (meitiņas) _____, kā (baltas aitiņas) _____

Ziemassvētki sabraukuši (rakstītas kamanas) _____

Upe tek gaŗām (augstas klintis) _____

Neej slapjā zālē ar (jaunas kurpes) _____

Mēs braucam pa (platas ielas) _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 63.-69., 75.-77. lp.; 4. izd. 71.-80. 86.-87 lp.

128. uzdevums

Sieviešu dzimtes lietvārdu galotnes vienskaitļa datīvā.

Uzraksti vienskaitļa datīvā sekojošos vārdus!

Nominatīvs - kas?

Datīvs - kam?

jauka dziesma

skaista pasaka

plāna burtnīca

kliba kāja

gaŗa meitene

zaŗa svece

netīra virtuve

kupla priede

plaŗa telts

raiba govs

varena valsts

ŗķība acs

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 63.-69., 75.-77. lp.; 4. izd. 71.-80., 86.-87. lp.

129. uzdevums

Sieviešu dzimtes lietvārdu galotnes vienskaitļa datīvā

Liec vārdus, kas iekavās, **d a t ī v ā !**

Šai (puķe) _____ jauka smarža. (Svece) _____
vidū ir dakts jeb deglis. (Pelēka pele) _____ ir gaŗa aste.
(Meitene) _____ ir jaunas drēbes. Mākonis aizgāja (saule) _____
priekšā. Manai (slēpe) _____ nolūza gals. Ļaunajai (burve) _____
nebija neviena palīga.

Mēs braucam gaŗām (stāva klints) _____. Šovakar ir
mēģinājums koŗa pirmajai (balss) _____ Vai jaunajai (vēsts) _____
var ticēt? Vecajai (pils) _____ ir augsts tornis. Lielajai (ziņs) _____
ir asas spuras. Govju (kūts) _____ ir platas durvis.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 56.-59., 60.-62., 77.-78.; 4. izd. 65.-67., 69.-71., 88.-89. lp.

130. uzdevums

Mīkstinātie līdzskani lietvārdu locījumos

II deklinācija - vīriešu dzimte, galotne -is un -ns

1. Atkārtoti -is vārdu locīšanu! Kuŗos locījumos ņiem vārdiem mīkstina līdzskani galotnes priekšā?

Vīriešu dzimtes lietvārdos ar nōminātīva galotni -is mīkstina līdzskani galotnes priekšā vienskaitļa ģenitīvā un visos daudzskaitļa locījumos.

Izņēmums ir vārds viesis: vienskaitļa ģenitīvs - kā? viesā,
dauzskaitļa nōminātīvs - kas? viesi.

Uzraksti vārdu viesis visos locījumos!

Vienskaitli

Dauzskaitli

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? _____

V. (uzrunā!) _____

2. Kuŗos vīriešu dzimtes lietvārdos mīkstina līdzskani galotnes priekšā tāpat kā -is vārdos, izņemot vienskaitļa ģenitīvu? Atkārtoti ņo vārdu locīšanu un nosauc visus ņos -ns vārdus!

130. uzdevuma turpinājums

Vīriešu dzimtes vārdos ar nōminātīva galotni -ns,
kam ir īpatnēja locīšana,
mīkstina līdzskani galotnes priekšā
visos daudzskaitļa locījumos.

3. Uzraksti vienskaitļa ģenitīvā sekojošos vārdus!

Nōm. - kas? Ģen. - kā?

Nōm. - kas? Ģen. - kā?

brālis _____

skapis _____

Kārlis _____

zemkopis _____

Pēteris _____

cirvis _____

nēģeris _____

burvis _____

pavasaris _____

lācis _____

zirnis _____

vecis _____

spainis _____

puisis _____

gulbis _____

mēnesis _____

kurmis _____

dadzis _____

Uzmanies!

briedis _____

viesis _____

latvietis _____

akmens _____

vācietis _____

rudens _____

brālītis _____

zibens _____

ezītis _____

ūdens _____

nazis _____

asmens _____

matrozis _____

mēness _____

grāmatvedis _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 56.-59., 60.-62., 77.-78.; 4. izd. 65.-67., 69.-71., 88.-89. lpp.

131. uzdevums

Mikstinātie līdzskani lietvārdu locījumos

II deklinācija - vīriešu dzimte galotne -is un -ns

1. Atkārto -is vārdu locīšanu! Kuņos locījumos šiem vārdiem mikstina līdzskani galotnes priekšā?

Vīriešu dzimtes lietvārdos ar nōminātīva galotni -is mikstina līdzskani galotnes priekšā vienskaitļa ģenitīvā un visos daudzskaitļa locījumos.

Iznēmums ir vārds viesis.

Vīriešu dzimtes vārdos ar nōminātīva galotni -ns, kam ir īpatnēja locīšana, mikstina līdzskani galotnes priekšā visos daudzskaitļa locījumos.

Uzraksti visos daudzskaitļa locījumos sekojošos vārdus!

a) gailis urbis brīdis akmens

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? _____

V. (uzruna) _____

131. uzdevuma turpinājums

Uzraksti visos **d a u d z s k a i t ļ a** locījumos sekojošos vardus!

b) ērglis

šķīvis

puisītis

rudens

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? _____

V. (uzruna) _____

c) **varonis**

mēnesis

cirvis

zibens

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? _____

V. (uzruna) _____

d) **nēģeris**

latvietis

milzis

asmens

N. kas? _____

Ģ. kā? _____

D. kam? _____

A. ko? _____

I. ar ko? _____

L. kur? _____

V. (uzruna) _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 56.-59., 60.-62., 77.-78.; 4. izd. 65.-67., 69.-71., 88.-89. lp.

132. uzdevums

Mikstinātie līdzskani lietvārdu locījumos

Atkārto lietvārdu locīšanu! Kuņos vīriešu dzimtes lietvārdu locījumos
m i k s t i n a līdzskani galotnes priekšā?

Vīriešu dzimtes lietvārdos ar nōminātīva galotni -is m i k s t i n a
līdzskani galotnes priekšā vienskaitļa ģenitīvā un
visos daudzskaitļa locījumos.

Uzraksti vienskaitļa nominātīvā un ģenitīvā visus mēnešu
nosaukumus!

Nōminātīvs - kas?

Ģenitīvs - kā?

janvāris _____

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 63.-70., 78.-80. lp.; 4. izd. 71.-80., 89.-90. lp.

133. uzdevums

Mikstinātie līdzskani lietvārdu locījumos

V un VI deklinācija - sieviešu dzimte, galotne -e un -s

Atkārto sieviešu dzimtes -e un -s vārdu locīšanu! Kuŗos locījumos šiem vārdiem mikstina līdzskani galotnes priekšā?

Sieviešu dzimtes lietvārdos ar nōminātīva galotni -e un -s
mikstina līdzskani galotnes priekšā
daudzskaitļa ģenitīvā.

Izņemumi ir atsevišķi vārdi, kuŗos līdzskani nemikstina;
piemēram: acs - acu, auss - ausu, debess - debesu, kaste - kastu, kā arī
svešvārdi: kase - kasu, pase - pasu, flote - flotu, gāze - gāzu,
(bet: lietus gāze - lietus gāzu).

Uzraksti daudzskaitļa nōminātīvā un ģenitīvā sekojošos vārdus!

Vienskaitlis

Daudzskaitlis

Nōminātīvs - kas?

Nōminātīvs - kas?

Ģenitīvs - kā?

mēle

dūre

celtne

aste

upe

drēbe

niere

mele

133. uzdevuma turpinājums

Vienskaitlis

Daudzskaitlis

Nominatīvs - kas?

Nominatīvs - kas?

Ģenitīvs - kā?

zeme

dobe

kasīere

vecene

taure

lelle

zvaigzne

bedre

pase

klase

cepure

kaste

bize

sardze

makšķere

pārbrauktuve

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 63.-70., 78.-80. lp.; 4. izd. 71.-80., 89.-90. lp.

134. uzdevums

Mikstinātie līdzskani lietvārdu locījumos

V un VI deklinācija - sieviešu dzimte, galotne -e un -s

Atkārto sieviešu dzimtes -e un -s vārdu locīšanu! Kuŗos locījumos šiem vārdiem mikstina līdzskani galotnes priekšā?

Sieviešu dzimtes lietvārdos ar nōminātīva galotni -e un -s
mikstina līdzskani galotnes priekšā
daudzskaitļa ģenitīvā.

Izņemumi ir atsevišķi vārdi, kuŗos līdzskani nemikstina;
piemēram: acs - acu, auss - ausu, balss - balsu, debess - debesu, zoss - zosu,
aste - astu, kaste - kastu u. c.

Labskaņas dēļ vārdus: valsts un vēsts daudzskaitļa ģenitīvā var rakstīt:
valstu un vēstu.

Uzraksti daudzskaitļa nōminātīvā un ģenitīvā sekojošos vārdus!

Vienskaitlis

Daudzskaitlis

Nōminātīvs - kas?

Nōminātīvs - kas?

Ģenitīvs - kā?

pils

zivs

nakts

izkapsts

acs

auss

134. uzdevuma turpinājums

Vienskaitlis

Daudzskaitlis

Nominatīvs - kas?

Nominatīvs - kas?

Genitīvs - kā?

smilts

cilts

sirds

zoss

govs

balss

uguns

birzs

nots

asins

telts

kārts

valsts

vēsts

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 65.-69., 78.-80. lp.; 4. izd. 74.-80., 89.-91. lp.

135. uzdevums

Mikstinātie līdzskani lietvārdu locījumos

V un VI deklinācija - sieviešu dzimte, galotne -e un -s

Atkārto sieviešu dzimtes -e un -s vārdu locīšanu! Kuŗos locījumos šiem vārdiem mikstina līdzskani galotnes priekšā?

Sieviešu dzimtes lietvārdos ar nōminātīva galotni -e un -s
mikstina līdzskani galotnes priekšā
daudzskaitļa ģenitīvā.

Izņemumi ir atsevišķi vārdi, kuŗos līdzskani nemikstina.
Atkārto un ievēro to!

Dotajos teikumos iekavās esošos vārdus raksti daudzskaitļa ģenitīvā!

1. Jaunāko (klases) _____ skolēni dzied.
2. Mūsu ceļā bija daudz (pārbrauktuves) _____
3. Nopirksim limonādi (slāpes) _____ dzesēšanai.
4. Man nav nekādu (sāpes) _____
5. Es nopirku jaunus (makšķeres) _____ āķus.
6. Korim šovakar ir atsevišķu (balsis) _____ mēģinājums.
7. Mikstās (zosis) _____ spalvas sauc par dūnām.
8. Jauno (celtnes) _____ jumti mirdz saulē.
9. Izej vakarā laukā un papriecājies par (zvaigznes) _____ mirdzumu.
10. Vai tev (acis) _____ nav pierē, ka neredzi, kur skrien!
11. Meitenītei (ausis) _____ galiņi bija nosarkuši aiz prieka par jaunajiem auskariem.

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 52.-80. lp.; 4. izd. 60. - 91. lp.

136. uzdevums

Mīkstinātie līdzskani lietvārdu locījumos

Atkārto lietvārdu locīšanu! Kuŗos lietvārdu locījumos mīkstina līdzskani galotnes priekšā?

1.

Vīrieŗu dzimtes lietvārdos ar nōminātīva galotni -is mīkstina līdzskani galotnes priekšā vienskaitļa ģenitīvā un visos daudzskaitļa locījumos.

2.

Vīrieŗu dzimtes lietvārdos ar nōminātīva galotni -ns, kam ir īpatnēja locīŗana, mīkstina līdzskani galotnes priekšā visos daudzskaitļa locījumos.

3.

Sievieŗu dzimtes lietvārdos ar nōminātīva galotni -e un -s mīkstina līdzskani galotnes priekšā daudzskaitļa ģenitīvā.

Izņēmu miŗ atseviŗķi vārdi, kuŗos līdzskani nemīkstina.

Atrod tos grāmatā, atkārto un ievēro tos !

Dotajā paragrafā svītriņu vietā raksti r vai ŗ !

Makšķernieks

Pēte_____is ir liels makšķernieks. Visu janvā_____a, februā_____a un mār_____ta mēnesi viņŗ gaida pavasa_____i. No rītiem, braukdamŗ tramvajā uz skolu, viņŗ arvien apskata Daugavu. Daŗreiz viņŗ tā nogrimis Daugavas pētīŗanā, ka kasie_____ei vairākas reizes jāprasa nauda biļetei. Daŗreiz viņŗ aizmirst, pie ku_____a ielas stū_____a tam jāizķāpj, un dabū upes dēļ kādu gabalu iet ķājām atpakaļ.

Visgrūtāk Pēte_____im ķlājas, kad pavasa_____a saule izkausē ledu Daugavā. Bieŗi viņŗ tad vaka_____os ķilā savu makŗķe_____es ķātu. Bet tētis neļauj iet uz upi, ķamēr skolas laiks nav beidzies. Pēte_____im vēl jāgaida. Pēc māķību beigām viņām pirmais ķeļŗ ir ar makŗķe_____i uz upi. Tur viņŗ bez ķepu_____es sēŗ caurām dienām. Daŗreiz viņām ķaimējas noķert daudz asa_____u. Bez asa_____iem Pēte_____a ķomā daŗreiz ir arī ķāda ķielāķa zivs.

Pie upes Pēte_____im pāiet vasa_____a. Septemb_____a sākumā atkal jāŗķ domāt par skolu.

137. uzdevums

Atkārtojums

Atkārto lietvārdu locīšanu!

Dotajā paragrafā aiz lietvārdiem iekavās raksti jautājumu, skaitli un locījumu!
Skati piemēru grāmatā!

Kā kokiem izgāja

Visu cauru vasaru ()
kokiem ()
vajadzēja apmierināties ar vienu pašu uzvalku ().
Beidzot tas bija tiem galīgi apnicis.
„Mīļā vasara (),”
koki () lūdzās, „dod mums skaistākus
uzvalkus ()!”
„Man nav skaistāku,” vasara () atteica.
Tad koki () griezās pie
rudens ():
„Mīlais rudens (),
dod mums raibus svētku ()
uzvalkus ()!”
„Labi,” rudens () atteica, „došu!”
Un rudens () ķērās pie
darba ().
Viens divi - jaunie uzvalki () bija gatavi. Tie bija
ļoti grezni: sarkani, dzelteni, brūni, rūsgani. Kad saule ()
tos apspīdēja, tie izskatījās, it kā būtu samta, zīda un zelta.
Viss mežs () nu laistījās, un
kokiem () bija lieks prieks.

Tautas ()
pasaka ()

Vārds _____ Datums _____

Ziemeles 3. izd. 52.-82. lp.; 4. izd. 60. - 94. lp.

137.a uzdevums

Atkārtojums

Atkārto lietvārdu locīšanu!

1.-2. Uz kādiem jautājumiem atbild lietvārdi un kādeņi?

Uzraksti pēc kārtas visus locījumus un jautājumus!

3. Kuņos locījumos pēdējais patskanis ir vienmēr gašš? Padomā! _____

4. Uzraksti trīs vīriešu un trīs sieviešu dzimtes lietvārdus ar kādeņiem vienskaitļa un daudzskaitļa lokatīvā!

Vīriešu dzimtē:

-s _____

-is _____

-us _____

Sieviešu dzimtē

-a _____

-e _____

-s _____

5. Uzrakstīt trīs dažādus sieviešu dzimtes lietvārdus ar kādeņiem vienskaitļa un daudzskaitļa datīvā!

-a _____

-e _____

-s _____

137. a uzdevuma turpinājums

6. Uzraksti trīs lietvārdus, kas vienskaitļa **n ō m i n ā t ī v ā** beidzas ar **-ris** un paskaidro, kuŗos locījumos mīkstina **r** šajos vārdos?

Uzraksti vienu no šiem vārdiem visos locījumos!

Vienskaitlī

Daudzskaitlī

Uzraksti četrus citus **-is** vārdus **vienskaitļa** un **daudzskaitļa** **n ō m i n ā t ī v ā** !

7. Kuŗā locījumā mīkstina **r** sieviešu dzimtes lietvārdos, kas vienskaitļa **n ō m i n ā t ī v ā** beidzas ar **-re** ! _____

Uzraksti trīs no šiem vārdiem **daudzskaitļa** **ģenitīvā**!

137. a uzdevuma turpinājums

Uzraksti trīs citus sieviešu dzimtes vārdus, kas vienskaitļa nōminātīvā beidzas ar -e, daudzskaitļa nōminātīvā un ģenitīvā.

8. Kā šaubu gadījumā var zināt, kas jāraksta - r vai ņ ? Paskaidro!

9. Uzraksti dažus sieviešu dzimtes lietvārdus, kas vienskaitļa nōminātīvā beidzas ar -s! Kuņā locījumā šiem vārdiem jā m i k s t i n a līdzskanis galotnes priekšā?

Uzraksti trīs sieviešu dzimtes vārdus, kas beidzas ar -s, vienskaitļa nōminātīvā un daudzskaitļa nōminātīvā un ģenitīvā!

Kuņos sieviešu dzimtes vārdos, kas beidzas ar -s, līdzskani galotnes priekšā n e m i k s t i n a ?

138. uzdevums

Vārdu šķiru analīze

_____	Mīlais
_____	ruden,
_____	dod
_____	mums
_____	raibus
_____	svārkus.
_____	Tomēr
_____	viņa
_____	nav
_____	šeit.
_____	Gan
_____	jau
_____	atnāks,
_____	jo
_____	viņš
_____	ir
_____	uzticīgs.
_____	Plaukš,
_____	nokrita!

Pēcvārdi

Šie uzdevumi papildina mācības vielu, kas atrodas Lidijas Ziemeles grāmatā **Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība**. Tie ir izrakstīti no grāmatas, lai ietaupītu skolotājam un skolēnam laiku un atvieglotu mācības stundu sagatavošanu. Šeit nav visi iespējamie uzdevumi, kādus varētu sastādīt latviešu valodas gramatikas stundām. Dots ir tikai pamats.

Darba burtnīcas nav lietojamas latviešu valodas stundās kā atsevišķa mācības viela, bet gan kopā ar L. Ziemeles sastādīto mācības grāmatu.

Paldies Lidijai Ziemelei un citiem skolotājiem, kas veicināja šī izdevuma sagatavošanu!

Sagatavotāja

Pielikums

Lietvārdi (a)

1.

vīriešu dzimte

Vienskaitlis

1. deklinācija

Nōminātīvs	kas?	tēvs
Ģenitīvs	kā?	tēva
Datīvs	kam?	tēv <u>am</u>
Akuzātīvs	ko?	tēvu
Instrumentālis	ar ko?	ar tēvu
Lokātīvs	kur?	tēvā
Vokātīvs (uzruna)		tēv!

Daudzskaitlis

N.	kas?	tēvi
Ģ.	kā?	tēvu
D.	kam?	tēviem
A.	ko?	tēvus
I.	ar ko?	ar tēviem
L.	kur?	tēvos
V. (uzruna)		tēvi!

<u>Lietvārdi (a)</u>	1.	2.	3.
ar galotni	-s, -š	-ns, -ss	-us
<u>vīriešu dzimte</u>			
<u>Vienskaitlis</u>	<u>1. dekl.</u>	<u>2. dekl.</u>	<u>3. dekl.</u>
N. kas?	celms	ūdens	ledus
Ģ. kā?	celma	ūdens	ledus
D. kam?	celm <u>a</u> m	ūden <u>i</u> m	led <u>u</u> m
A. ko?	celm <u>u</u>	ūdeni	ledu
I. ar ko?	ar celm <u>u</u>	ar ūdeni	ar led <u>u</u>
L. kur?	celmā	ūdenī	ledū
<u>Daudzskaitlis</u>			
N. kas?	celmi	ūdeņi	ledi
Ģ. kā?	celm <u>u</u>	ūdeņ <u>u</u>	led <u>u</u>
D. kam?	celmiem	ūdeņiem	lediem
A. ko?	celmus	ūdeņus	ledus
I. ar ko?	ar celmiem	ar ūdeņiem	ar lediem
L. kur?	celmos	ūdeņos	ledos

Lietvārdi

ar galotni

Vienskaitlis

N. kas?

Ģ. kā?

D. kam?

A. ko?

I. ar ko?

L. kur?

V. (uzruna)

N. kas?

Ģ. kā?

D. kam?

A. ko?

I. ar ko?

L. kur?

V. (uzruna)

1.

-s, -š

Vīriešu dzimte

1. dekl.

svaigs ābols

svaiga ābola

svaigam ābolam

svaigu ābolu

ar svāigu ābolu

svaigā ābolā

svaigais ābol!

Daudzskaitlis

svaigi āboli

svaigu ābolu

svaigiem āboliem

svaigus ābolus

ar svaigiem āboliem

svaigos ābolos

svaigie āboli!

4.

-a

Sieviešu dzimte

4. dekl.

svaiga ola

svaigas olas

svaigai olai

svaigu olu

ar svāigu olu

svaigā olā

svaigā ola!

svaigas olas

svaigu olu

svaigām olām

svaigas olas

ar svaigām olām

svaigās olās

svaigās olas!

Lietvārdi	1.	2.	3.	4.
ar galotni	-s, -š	-is	-us	-a
<u>Viriešu dzimte</u>				<u>Sieviešu dz.</u>
<u>Vienskaitlis</u>	1. dekl.	2. dekl.	3. dekl.	4. dekl.

N. kas? celms šķūnis ledus māja

Ģ. kā? celma šķūņa ledus mājas

D. kam? celmam šķūnim ledum mājai

A. ko? celmu šķūni ledu māju

I. ar ko? ar celmu ar šķūni ar ledu ar māju

L. kur? celmā šķūnī ledū mājā

Daudzskaitlis

N. kas? celmi šķūņi ledi mājas

Ģ. kā? celmu šķūņu ledu māju

D. kam? celmiem šķūņiem lediem mājām

A. ko? celmus šķūņus ledus mājas

I. ar ko? ar celmiem ar šķūņiem ar lediem ar mājām

L. kur? celmos šķūņos ledos mājās

Lietvārdiar galotni
Vīriešu dzimte

1.

-s, -š

4.

-a

Sieviešu dzimte

5.

-e

Vienskaitlis1. dekl.4. dekl.5. dekl.

N. kas?

tēvs

māsa

māte

Ģ. kā?

tēva

māsas

mātes

D. kam?

tēvam

māsai

mātei

A. ko?

tēvu

māsu

māti

I. ar ko? ar

tēvu

ar

māsu

ar

māti

L. kur?

tēvā

māsā

mātē

Daudzskaitlis

N. kas?

tēvi

māsas

mātes

Ģ. kā?

tēvu

māsu

māšu

D. kam?

tēviem

māsām

mātēm

A. ko?

tēvus

māsas

mātes

I. ar ko? ar

tēviem

ar

māsām

ar

mātēm

L. kur?

tēvos

māsās

mātēs

<u>Lietvārdi</u>	1.	4.	5.	6.
ar galotni	-s, -š	-a	-e	-i
<u>Vīriešu dzimte</u>		<u>Sieviešu dzimte</u>		

<u>Vienskaitlis</u>	<u>1. dekl.</u>	<u>4. dekl.</u>	<u>5. dekl.</u>	<u>6. dekl.</u>
---------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

N. kas? **koks** **jūra** **saule** **smilts**

Ģ. kā? **koka** **jūras** **saules** **smilts**

D. kam? **kokam** **jūrai** **saulei** **smiltij**

A. ko? **koku** **jūru** **sauli** **smilti**

I. ar ko? ar **koku** ar **jūru** ar **sauli** ar **smilti**

L. kur? **kokā** **jūrā** **saulē** **smiltī**

Daudzskaitlis

N. kas? **koki** **jūras** **saules** **smiltis**

Ģ. kā? **koku** **jūru** **sauļu** **smilšu**

D. kam? **kociem** **jūrām** **saulēm** **smiltīm**

A. ko? **kokus** **jūras** **saules** **smiltis**

I. ar ko? ar **kociem** ar **jūrām** ar **saulēm** ar **smiltīm**

L. kur? **kokos** **jūrās** **saulēs** **smiltīs**

Lietvārdi
ar galotni
Sieviešu dzimte

4.

-a

5.

-e

6.

-s

Vienskaitlis

4. dekl.

5. dekl.

6. dekl.

N. kas?

jūra

saule

sirds

Ģ. kā?

jūras

saules

sirds

D. kam?

jūrai

saulei

sirdij

A. ko?

jūru

sauli

sirdi

I. ar ko? ar

jūru

ar

sauli

ar

sirdi

L. kur?

jūrā

saulē

sirdī

Daudzskaitlis

N. kas?

jūras

saules

sirdis

Ģ. kā?

jūru

sauļu

siržu

D. kam?

jūrām

saulēm

sirdīm

A. ko?

jūras

saules

sirdis

I. ar ko?

ar

jūrām

ar

saulēm

ar

sirdīm

L. kur?

jūrās

saulēs

sirdīs

Lidijas Ziemeles
"Praktiskas latviešu
valodas un pareiz-
rakstības mācības"

uzdevumu indekss

I daļa 1. – 138. uzd.
II daļa 139.–240.a uzd.
III daļa 241.–324. uzd.

adjektīvi, sk. kādeņi

alfabēts 12

analīze, sk.
teikuma locekļu vai
vārdu šķiru

apstākļi 62
vispārākā pakāpe 223

apstākļi,
cēloņa 141.f,
nolūka 141.g
laika 141.e, 145.e
veida 141.c, 145.e
vietas 141.d, 145.e

apstākļu kādeņi 219

apzīmētājs 141.a, 145.c

atkārtots teikums 156,
157, 274, 275

burti 6, 4, 7

darbības vārdi – norīseni
51, 51.a, 51.b, 51.c,
52, 53, 54, 54.a, 54.b,
55, 56, 57–59, 60, 61,
199, 200, 202, 242,
243, 297, 300, 302,
305, 306, 311, 313
atgriezeniskie 241,
242, 243, 257, 258,
259, 260, 261

būt, dot, iet 196,
196.a, 196.aa, 196.b,
196.bb, 196.c, 196.cc
1. lok. šķ. (konj.) 172,
172.a, 173, 174, 175,
175.a, 176, 177, 178,
180, 180.a, 181, 182,
184, 184.a, 184.b,
184.c, 185, 186, 188,
188.a, 188.b, 189, 190,
192, 192.a, 192.b, 193,
194, 198, 204, 205,
206, 207, 207.a, 319,
320

2. lok. šķ. (konj.) 161,
162, 162.a

3. lok. šķ. (konj.) 163,
164, 164.a, 165, 166,
167, 167.a, 168, 169,
170, 201
saliktie laiki 197.a

deklinācijas, sk. lietvārdi

divdabji 262, 263, 264,
265, 266, 299, 307,
308, 309, 310, 311, 312

divdabju teicieni 272

domraksti 5.a, 34.a,
39.a, 51.aa

iesprausti vārdi un
teikumi 152, 152.a, 153

īpašības vārdi, sk. kādeņi

īpašvārdi 10, 23

izsaukmes vārdi 74

izteicējs 139, 139.b,
139.c, 145.b

izteiksmes,
atstāstījuma 245,
246, 247

īstenības, sk. darb. vdi.

pavēles 56, 162.a,
166, 169, 173, 176,
181, 186, 189, 196,
253, 254, 255, 298
vajadzības 248, 249,
298
vēlējuma 251

kādeņi jeb īpašības vārdi
37, 37.a, 38, 39, 219,
220, 221, 226, 227,
285, 304
noteiktās galotnes 214,
215, 216, 224, 225,
291, 192, 293, 295
salīdzināmās pakāpes
218, 222

kommatu lietošana 145,
154, 268, 270, 272,
274, 275, 277, 278,
279, 280, 281, 283

konjugācijas, sk. darbības
vārdi

kopdzimtes vārdi, sk.
lietvārdi

līdzskaņi 18–20, 82,
82.a, 82.b
balstīgie & nebals. 77–79

lielie burti 6, 7, 7.a, 8,
8.a, 9, 9.a, 10, 24

lietvārdi 31, 32, 31.a,
32, 32.a, 33, 34, 35,
35.a, 35.b, 36, 83, 102,
104, 121, 121.a, 121.b,
122, 123, 124, 126,
127, 128, 129, 135,
136, 137, 137.a, 287,
289, 290, 296, 304
kopdzimtes vārdi 114

pamazināmie lietvārdi 208, 208.a, 209, 210, 210.a, 210.b, 211, 212 1. dekl. 84, 85, 87, 87.a, 88, 89, 91 2. dekl. 91, 92, 92.a, 92.b, 92.c, 93, 94, 130, 131, 132, 315, 316, 318 2. dekl. -ns, -ss 100, 100.a, 100.b, 100.c, 100.d, 101, 130, 131, 322 3. dekl. 96, 97, 98, 98.a, 98.b, 98.c 98.d 4. dekl. 106, 107, 108, 109, 110 5. dekl. 111, 112, 112.a, 113, 115, 133, 317, 322 6. dekl. 117, 117.a, 117.b, 118, 118.a, 118.b, 119, 134, 317	platais un šaurais e, ē 13, 13.a, 13.b prepozīcijas, sk. prievārdi prievārdi 63, 64, 65, 65.a, 65.b, 66-69, 70, 71 saikji 73, 'un' 277, 'ka' 278, 'kā' 279 salīdzināmās pakāpes, sk. kādeņi salikteni 21-22, 23.a, 30, 66-69, 70, 71, 72, 75.b, 80, 301, 323 saliktie laiki, sk. darbības vārdi skaitļi 40, 41, 42, 40.a, 40.b, 43, 45, 45.a, 229, 230, 231, 232, 233, 233.a skaņas un burti 11, 23, 23.a teikuma analīze: teikuma locekļu un vārdu šķiru 142, 144, 145.a, 145.b, 145.c, 145.d, 145.e, 146, 148, 148.a, 151, 153, 155, 158, 160, 160.a, 171, 171.a, 179, 183, 187, 191, 195, 197, 203, 213, 217, 228, 234, 237, 239, 244, 250, 252, 256, 267, 269, 271, 273, 276, 282, 284, 288, 294, 303, 314, 321 teikuma locekļi 139, 139.a, 139.b, 139.c,	141, 141.a, 141.b, 141.c, 141.d, 141.e, 141.f, 141.g, 145, 145.a, 145.b, 145.c, 145.d, 145.e teikuma paplašināšana 140, 141, 143 teikuma priekšmets 139.a, 145.a teikumi 1, 2, 3, 4, 5, uzruna 149, 149.a vārdi un uzvārdi 7, 7.a vārdu sastāvs 159 vārdu šķiras 75.a, 75.b vārdu šķiru analīze 76, 76.a, 76.b, 81, 86, 90, 99, 103, 105, 116, 120, 125, 138 verbi, sk. darbības vārdi vēstule 48, 150, 150.a, 236 vienlīdzīgi teikuma locekļi 145, 145.a, 145.b, 145.c, 145.d., 145.e, 280 vietniekvārdi 46, 47, 47.a, 47.b, 49, 50, 235, 236.a, 238, 240, 240.a virsteikums un palīgtekums 270 zilbes 25, 25.a, 26, 27, 28, 28, 324
lokāmās šķiras, sk. lietvārdi noriseņi, sk. darbības vārdi nosaukumi organizāciju un iestāžu 10 svētku 9, 9.a vietu vārdi 8, 8.a noteiktās galotnes, sk. kādeņi palīgtekums 270 papildinātais 141.b, 145.d partikula 75 patskaņi 14-17 plelikums 147, 147.a		